

Ruhms pafchâ laikâ.

Krisch un Anna firsnigi mihlejahs; bet Annina bija gruhdeenite, kam tehws bij nomirris; un ta dsihwoja ar sawu wezzu mahti pee mahsas, kas bij apprezzeta, bet arr tik knappi knappi pahrtikkusi.

Krisch turpretti bija tas weenigais dehls ta baggata leelwaggares Pehtera Stolzer, kurra mahjas zeema widdû, basnizai blakkam, stahweja, un bija pahrakas pahr mahzitaja muischa. Pa wissu to garru zeemu ne weenu tahdu nammu ne atraddihs. No ittin resneem balkeem uszirsts, no leeleem akmineem grunte muhreta, diwi behniu augsts — itt kâ muischa spihdeja. Plattâ simse skunstigi snikkereta, wiszaur garr gehweli un pafpahrnehm, un pahri pahr lohgeem, kas salki nomahleti un leelahm ruhtim no ittin baltas glahses. Us flehgeem raibas pukkes no schihda usmahletas, dafstianu jumts, un durwis un wahrri dubbulta dehleem ar dischahm naglahm apfisti. Ihsi fakfoht, wezza Stolzera namâ bij ittin lepna ehka; zetta-landis to apbrihnoja; bet kam ne bij labs maks, tahds gan retti tur ruhmesweetu dabbuja, jeb fahl' un maisi; jo pats saimneeks prett swescheem zeets buhdams tik tahs dohmas turreja, kâ sawu mantu wairoht, woi nu schâ woi tâ.

Ittin zittadi tas bij tai buhdinâ ohtrâ zeema gallâ, kur Annas mahsas wihrs dsihwoja, Matthihs Sillinsch

wahrâ, gohdiga labba dwehsele. Nabbadsina istabina gan bij masa, bet wiffur warreja fihmeht, ka prah-tigi un spohdri lautini tur dsihwoja eekschâ. Gan tik bij salmu jumtinsch, bet tas bija tâ gluddeni nopuz-zehs un stingri noseets, ka wehjsch to ne buht ne warreja aisnemt. Tik widdus lohdsinam bij tschetras ruh-tinas no saktas glahses — tee divi fahnu lohdsini tiklai ar dehlischeem aischaujami, un flehgu weetâ bij salmu pihst usfegs ar meetu peeslohgamâ. Snikkeris un mahlderis tur gan nekur rohku ne bija peelikfusch, bet durwju un lohgu stenderes tik baltas nobehrstas, ka tulihst tē warreja noprast spohdru fainneezi. Weenâ weenigâ istabinâ seemas laikâ wiffa faine meerigi koh-pâ dsihwoja, jo kambaritim krahsus ne bij. Wezass mahtes gultina bij aiskrashnē; paschu fainneeku gulta faktâ, kur schuhpulihst bij blakkam uskahrts preeksch jauneem laudim, fo patlabban gaidija; un Annina wakkarâs sawu maisu pee krahsus us muhri uslikke — jeb kad kahds weesis pahr nakti palikke, us kahdu lasch-nu galda gallâ. Greesi bij skaidri noslauziti un benki un galds balti nomasgati. Us masu plauktinu, faktâ pee lohga, stahweja bihbele ar mellu wahku un missina klambareem, un dseesmu grahmata.

Annina bija tas ihstais mahju-ruhkihts; winna nesse uhdeni, wahrija ehdeenu, kohpe wezzu mahiti un ar jautru un lihgsnu prahtu masgaja un strahdaja no rihta lihds wehlam wakkaram. Gan arri mahite un fainneeks winnu no firds mihleja, un kad Annina kahbureis ne bija mahjâs, tad wiffâs mallâs bij truh-fumâ.

Bija tumscha wehtraina ruddens deena, Sillinsch bij aïsgahjis us meschu, Anna us uppi, uhdeni pahrest, fainneeze raddus gaididama, bija kambari apmettusees, fur wehsahs, un firma mahte weena patte patumsâ istabinâ sehdeja wehrpdama. „Lai Deews irr schelig!“ schi fazzija, rattinu klastaku pee lohdsinâ peeeldama, „lai Deews irr schelig! tik wehsch ne noplehsch wiffus juntuš zeemâ! fur gan tas meitens paleek; jau desmitreis ar to uhdeni buhtu warrejis pahrnahkt. Winnai gan buhs gaddijees ar Krishu fastaptees — kad tee jau kohpâ teek — tad jau tik ahtri ne warr schirtees; woi wehtra greeschahs, woi lihst woi sneeg — tee ne leekahs ne sinnahkt, — lai ir pehrkohns ruhktu — Deews peedohd grehku — es dohmaju, ka ne par to ne behdatu.“ Tâ rummadama winna atschauj lohdsinu un galwu isbahsch ahra: „Neko ne redst! nekas ne kust! debbeschi itt semmu skreen un drihs mettisees tumsch. Kad tik winnai naw kas notizzis? — Buhs gan drihs man paschai — —“ Tê durwis atwehrahs, un weegla kâ stirnina eenahkt Annina uhdensspannus nesdama. Tê nu mah-te rahjahs, un meitina noproht, ka pailgi pakaweju-sees. „Kur tad tu nu atkal durneji? preeksch palau-nadscha aïsgahji un nule tik pahrnahzi wakkara.“ Galwinu noduhrusi Annina stahw paschâs durwis, nestu-wes wehl us plezzeem, un ne drihst azzis pazelt. „Nu! kas tad nu! tad aïswerf jel durwis! wehsch jau man linnus isplehsch.“ Anna ahtri durwis aïstaisa, spannus pee krahfns us muhri usleek, un bailigi klastak eet. „Nu tad atbildi jel — falki, fur tu tik ilgi

biji?“ — „Memmin' mihla, es nudeen wissu laiku
 biju pee uppes, bet — —“ „Nu bet?“ „Patlab=
 ben kad es gribbeju pahrnahkt, tad — — tad nahze
 Krisch, un man palihdseja tohs spannus usnest, un
 tad mehš parunnajamees, un tad — — —“ „Nu
 ja, ja, tà es jau dohmaju — tas jau irr wissur fur
 tik tu eij. Meitscha, meitscha! kas no tam zelsees?“
 „Mihla memmin!“ schi aschi atsakka, „winsch man
 wehl schodeen teize, ka winsch manni gribboht prez=
 zeh.“ „Ja, winsch gan gribb; bet wezzais Stolze=
 ris to ne muhscham ne zeetihš, ka winna deklam ar
 wissu to mantu tewi pluffatu gruhdeeni buhs prezzeht;
 winsch tam jau teescham baggatu bruhdi irr isluhkojis.
 Tizzi man Annin! mett tahš dohmas pahr galwu, jo
 ne ees lahga.“ — „Ak mahte!“ schi raudadama at=
 bild — „darreet ar mannim, kà gribbeet, bet no Kri=
 scha es ne atstahschu, nedš arr winsch no mannim.
 Deews mums gan lihdschš tehwa firdi lohziht — —
 — —“ „Sirdi pee ta meklefi? — — — es tik ne
 mas ne warru isbrihnotees, fur tam tahds dehlš gaddi=
 jees.“ „Woi naw teesa, memmin, tahdu puifi kà
 mans Krisch, tahdu retti atraddihš?“ — „Ja,“ wez=
 zene atbild, „teesa irr gan, naw wišš ohtris tahds
 puifis kà winsch pa wissu zeemu. Deewabihjigs, labš
 strahdneekš, — kad zitti puifchi us plazzi rippojahš jeb
 zihkstojahš, tad schis tiklai pee darba, un kahdam nab=
 badsinam un nespehjneekam palihds, furram winna
 niknais tehws allasch pahri darra.“ „Woi redseet mem=
 min', rē tahds winsch irr mans Krischinsch — kà tad
 man no winna buhs atstah.“ — Un nu schi weenā

gabbalâ sawu mihlako sahġ ušteikt, un fo winsch labbu darrijs, un ne warr beigt, kamehr ta wezzene gan apniffusi gan smaididama tai ussauz: „Gan, jau gan! simtu reis to jau esmu dsirdejusi. Eij labbak, eenesġ ugguni; ar tawu garru runnu jau tumšch irr palizzis, fa neko ne warr redseht.“ Anna schigli notekk pee krahsnġ, isruschina ohgli, eepuhsch šallâ ugguni, un to, lukturî eespraudusi, mahtei klaht zett. Tad ahtri isġekk pa durwim, lohguġ aišklahj ar teem šalma apšeggeem, lai wehjsch tâ ne eeraujahġ, un tad eenahkusi nemm darbu rohġâ, linnu dweeli, kam abjuġ galluġ ar dsihpareem smuffi isšchuâ. Rahdu laizinu nu bij abjas kluffu — katra šawâġ dohmâġ. Tġ sehtšwidbû dsird sunni reijam, nu wezzene eesauzahġ: „Paldees Deewam, Sillinsch pahrnahġ.“ Anna brihtinu no klausijusees jautri isšchaujahġ: „Ne memmin, tas irr Krisch; pasihstu winna eeschanu.“ Tâ arr bij — durwis atwerrahġ, Krisch eenahġ, un Deew'palihgu dohd wezzenci. „A rġ, Krisch! šas tad tewi atweddb tahdâ laikâ? — Tawġ tehws tewi gan šuhġa to pagastu eedšiht; preekschneekġ ar šawu sihmi arr jau šhġe bija un til šwehti draudeja; bet tu šcheligġ Deewġ! mehġ jau — — —“ „Ne, ne, mahte,“ Krisch atbild, Anninai rohku dohdams, — „pehġ tam lai winsch preekschneeku šelle, es til tâ peenahzu aprandšiht šâ jumġ eet.“ „Ka tad nu ees! fur jau pawedeens šmalġġ tur pahrtruhġšt; nabbagam allaschin eet šikġi.“ „Ne apgrehkojeetees mahġ!“ Krisch atbild, „Deewġ irr nabbadšinu tehws un tohġ isġlahbj šaunâ deenâ.“ „Tawa taišuiba, Krischin, tâ jau irr gan,“

Annina atbild, „fad tik Deewam tizz un no teefas strahda, — winsch ne atstahj.“ „Kas juns ne kaisch runnaht“ wezzene lehnaki atsakka, „woi tad mehß ne strahdajam un ne nodsihwojamees zauras deenas? Woi nabbags Sillinsch ne eet ikdeenas fà eejuhgtß sirgß? — Nu pat — tahdâ bahrgâ laikâ winsch wehl pee darba. Ko lihds? — Tik tik to maifiti warr farau-dsiht. Ur mohkahn tik to galwas naudu falassijam — Keisaram jau arr wajagas; bet to pagastu, tu schehligß Deewß, to jau tas leelwaggare gan warretu kahdu laizinu pagaidiht, un ne tulihst — fà nu sohla — zilwekus no mahjahm iskaisiht. Kur tad lai nabbadsini glahbjahß! Dsihws tu tatschu semmè ne warri eelihst!“ Kluffam schi affaras noslauka no waiga, un atkal rattinu nemm rohka; Annina galwianu noduhrusi smaggi nopuhsehahß. Krischa usschaujahß un sakka: „Ne maht’, tas ne notifs; ne behdajeetees nefo! laifs dohß padohmu. Rihstu muhsu jauns zeenigß kungß patß pahrnahß, tad ees labbaki.“ — „Ja ja,“ wezzene galwu krattidama atsakka, „tam pascham naudas bads, Wahzsemme plaschi dsihwojoht, fo winsch behda par muhsu truhkumu.“ „To jel ne tizzat maht’, pagaidat tik, buhß un buhß labbaki.“ To fazzijis aschi zettahß, sneeds sawai meitinai rohku, wezzenei labbdeenas atdohd, un aiseet. Flgi Anna tam pakkal nostattahß, — tad flummiga sahß atkal sawu darbu; mahtes rattinsch ruhze un wifs bija kluffu.

Par brihtinu ahrdurwis tschihksteja; Sillinsch pahrnahze malku nesdams, fo nammâ nomettis, laipnigi flattidamees istabâ eenahß. „E’ tawu gaisu! tik tik

wehtra garr femmi manni ne pagahsa. Rà tad eet ar
 fainmeezi? woi Deew's jau irr lihdsejis?" — „Wehl
 ne! kasinn snohtin, woi tu winnai ne buhfi pahneffis
 to labbu laimi.“ — „Rà Deewam tihf; winsch dohs
 wissu, kad buhs laifs. Mihla Annin eekurr jel ugguni,
 ka warru ischahwetees; tahds flapsch jau pee winnas
 ne warru pee-eet. Bet“ — apfahrt stattidamees sat-
 ka, „es dohmaju, ka juhs jau buhtut krahnsni iskurrina-
 juschi, un fo saraudsijuschi us tahm kristibahm, fo ar
 Deewa palihgu tapat rihtu turrestin.“ „Tu schelig's
 Deew's,“ wezzene atbild, „fo taggad warr saraudsiht!
 Nu pat wehl preekschneeks tè bija, un tik bahrgu sinnu
 atnesse, ka rihtu pats zeenigs kungs, jaunais buh-
 schoht pahrnahft, tad waijagoht naudai buht gattawai,
 un wisseem parradeem nomaksateem; un ja tu lihd's
 rihtu itt agri to pagastu ne buhfi noneffis, tad buh-
 schoht muhs wissus dsiht laukà, lai ar baltu speeki pa
 pasauli f'reenam.“ Sillinsch sarahwahs to dsirdohft;
 tomehr sanehmees atbild: „Nu, nu, memmin! Vehr-
 kohns arr gan ruh3, bet ne ik reis eesperr; wiss Deewa
 rohkà!“ — „Ja,“ Anna jautri atsakka, „tà jau Krisch
 arr teize; rihtu buhschoht wiss labbaki buht.“ — Kluf-
 sam pasmeedamees Sillinsch atbild: „Ja, ja, taw's
 Krisch gan labbu firdi turr, un kad winsch buhtu par
 leelwaggari, tad mums gan eetu zittadi; bet tas wez-
 zais — — — nu lai tik jaunais kungs pats pahrnahft
 un ar sawahm azzim reds — gan jau Deew's lihdsehs!
 Bet woi dsirdat, apgahdajat tik us rihtu kahdus rau-
 schus un to sinvena gattu un pahri stohpu allus, ka
 tatschu sawus kuhmus warram pazeenahft; swezzes jau

winnu reis pahrneffu, — tahs kambari, lahditê; gan jau Deews lihdschê!“ Par to brihdi Sillinsch sawus swahrkus us krahns kahrti uskahrîs, un freflu pee ug-guns ischahwejis ee-eet kambari, sawu fainneezi ap-raudsicht.

Nu pehz fainneeka wahrda mahte un meita fahf fataisicht, kas us tahm kristibahm waijadsehê. Gan wezzene patti palihdseja, bet atkal furn: „Ro nu tas wîs lihds? Deews sinn, kâ wehl ar fainneezi ees, un tad — kas tad pee mums nahs kuhmâs?“ „Wai memmin!“ Anna fakka, „wehl labbu zilweku deesgan pasaulê, kas tapat us Deewu dohmahs. Es jau buhschu kuhma, to jau fainneeks man senn sohlijis, un es jau arri mizziti un frefliu un wissu kas waijadsehê esmu sagahdajusi; pehz tam Krisch man no tirgus far-kanu banti pahrneffe. — — —“ „Allaschin tu to peeminni! Kad tu jel weenreis winnu aismirstu, un to ne mas ne turretu prahtâ, kas tatschu ne warr notikt.“ „Gan redsefêet memmin, buhs un buhs! Krischa man Deewa nowehlehts, to es sinnu. Woi ne atminnat, kâ isgahjuschá jauna gadda wakkarâ wissas sihmes us winnu rahdija. Kad swinnu lehjam, tur flaidri basniza un gredsens bij redsami; — un kad pakkulus lifkam freet, ar manni ween winsch ffehja; lai nu eet kâ eedams, bet mans winsch buhs, par to es esmu drohscha.“ „Lai, lai, atbildeja ta mahte, bet es to ne tizzu, ka lepnaîs Stolzereîs paliks ar meeru, ka winna dehlis tewi nabbagu, gruhdeeni — — —“

Patlabben pee lohga lehni tohp flaudsinahts. Anna pasmehjahs: „Tê jau nahf kuhms,“ un aschi pee loh-

dsina flaht, dehliti atschauj un praffa: „Ras flaudsina? kas tè irr?“ — „Mihlee lautini, dohdeet naktsmahjas apmalbuscham zekka-wihram!“ Anna us mahti atflattahs; bet kaut schi dohmiga, galwu kratta, to mehr ar deggofchu fallu tam swescham pretti steidsahs, un durwis attaisijusi fakka: „Nahzeet tik eekschâ, un nemmeet par labbu, fo Deews buhs dewis!“ Un rau, smuks jauns zilweks nahk eekschâ, un Deew'palihgu dohd wezzenei, kas greisi winnu usluhkodama fahk praffiht: „No kurreenes tad juhs nahzeet, jaunskungs, tik bahrgâ nakti? Par lusti tahdâ laikâ jau ne iscet!“ „Tomehr tas bija gan par lusti — mahte! jo es biju us jakti, un meschâ no beedreem noklihdu. No tahleenes ugguni eeraudsijis, es us to gahju, zerredams naktsmahjas dabbuht; bet pee dascha kohscha nanma tappu atraidihst, kamehr nu juhs manni usnehmat. Lai Deews jumis to atmaksa!“ — „Nu, — wezzene jau mihlgaki atsakka — kahdas atmaksas tè waijaga; meh juhs gan labpraht usnemman — kad tik par launu ne nemmat, ka mas buhs fo preekschâ zelt. Apfehshatees pee krahns un apsildatees.“ —

„Mahte, mahte!“ Sillinsch eesauzahs, lihgsms no kambara nahkdams, „rè, fo Deews mums dewis! stipru brangu puifi, itt us mannahm azzim!“ „Dehlinsch, ak dehlinsch!“ wezzene garwile un sawas isdilluschas rohkas pehz ta behrnina sneeds, fo tas tehws patlabban schai flehpi leek. Anna pilna preeka lehka, rohkas plaukschinadama, un jau sawâ prahtâ spreesch, ka tas sweschais kungs kas tè par nakti gulleja, rihtu itt labbi warretu par kuhnu buht. Schis, no wisseem

fà aismirfts, faktinâ stahw, un ar flapjahm azzim us lautinu firsnigu preeku noffattahs; par ilgoschanu nahf arri klahtak, fazzidams: „Tatschu es arr gribbu apluhfoht, memmin, tawas meitas dehlinu; man irr labbas azzis.“ Winsch peegahjis, noleezahs pahr to behrnu un lehni fakka: „Deewß swehti to stundu tawas atnahfschanaß, un leek tew allasch atrast labbas dwehfeles, kas tewi mihligi usnemmi, fà es schè esnu usnemts.“ Tad divi dukkatus iswilzis schim autinðs eebahsch, fazzidams: „Schè tew seeds mahtei fo nest!“ Tee mahju laudis, nekad tahdu naudü ne redsejusch, brihnodamees zits zittu usskatta, un Sillinsch tà fà ne ustizzedams winnu prassa: „Kas tad juhs mihlais kungs effect, ka juhs tif dauds naudas warrat kaisiht?“ „Es esnu Keisara deeneris, un zaur winna apdahwinafschanu un manna tehwa swehtischanu man selta deesgan; warrat drohschi to naudü nemt, naw netaisni pelnita.“

Ta sweschineeka runna un wissa winna buhschana bija tahda drohscha un firsniga, ka wissa netizziba sudde. „Nu“ Sillinsch fakka, „tad paldeewß par to seedu un par juhsu laipnigu wahrdu. Schè mahte, nesß mannu dehlinu pee sawas mahtes — lai winna arr preezajahs pahr winna laimi. Un juhs, weesin mihlais, ne nemmat par launu, ka es juhs wehl ne esnu sweizinjais; pahr to behrnu preezadamees flaidri aismirsu. Nu labdeen, labdeen, un nemmeet par labbu to fahl' un maisiti, fo Deewß mums swehtijis! Unnin, dohd jel fo palaunadsè un arr fo nobsertees.“

Nu schis luhds to weesu galda gallâ apsehstees; Anna schigli to kohschaku dweeli usklahj un zeptu

spekki un maisēs kuffuli tam preekschâ zett, lihbs ar
 kruhsu stahbas putas, fo no lambara isnessē. Abbi
 wihri ehde, jauki parunnadamees, kamehr Anna
 krahsns = preekschâ stahwedama, us tahm kristibahm
 un us sawu Krischu dohmaja. Tas sweschais par to
 muischu un teem laudim wissu itt smalki isklauschinaja,
 un Sillinsch wissu gohdigi isteize, fo tikkai sinnaja;
 „Ak,“ winsch sazzija, „kad muhsu wezzais lungs wehl
 dsihwoja — Deews dohd winnam weeglu duffescham
 — tad wehl bija labbi laifi; tas mums bij ihstis tehws;
 tad ne weens ne drihsteja muhs speest; woi tas jun-
 kurs, woi strihweris, woi leelmaggare, ne weenam ne
 bij brihw winna wahrda pahrfahpt, un kad winsch fo
 bij pawehlejis, tad arri patš stattijahs woi tas noteek;
 katru, ir to masako winsch klausija un tam teesu isdewe;
 tikkai kas paschi palaidahs, teem bij gruhti. Wet to
 tehwu Deews mums atnehme — wiss pagastis sagahje
 us winna behrehm — ak Deewin! ka tur wissi rau-
 daja un brehze zauras deenas. Tas behls winnam tad
 palikke itt mas sehnis; tas gan arr brehze kad mehš wissi
 brehzam, bet winnam pateesi firbs ta ne sahpeja ka
 mums! — Winsch aisgahje ar sawu wezzu stohlmei-
 steru us Wahzsenmi — tas bija wahzsemneeks, bet
 pahrleekam labš zilweks — kad winsch to klausa, tad
 winsch arr buhs labš. Wet pasaulē jau daschadas
 stohlas rebš un dsird — kad tik Deews to jaunu dwel-
 feli buhtu waddijis, un to gohdigu wezzu Gutmannu
 winnam usturrejis. — Nu pehz nahze kurateri tai
 muischâ, tad palikke zittadi. Kurateri bij sweschji —
 fo tee par mums behdaja — kad tik nauda rohka un

rehkinums us papihri riktigš, ka wiini warr atbildeht. Tas papihrs ne brehz; nu tik rakstija un rakstija — wesinš warreja kraut; kurateri dabbuja, teesaskungi ne palikke tufschâ, wiffi labbi draugi kohpâ — bet laudis — tee jau panihke. — Ja kam bij pee rohkaš, ka ko warreja egruhst — tam gahje labbi; bet tee nabbadšini, tee wiffi puſcham.“ — „Bet woi tad juhs ne suhdsejat“ — tas sweschais fakka — „tatschu juhs pehz likkumeem ſawu taiſnibu warrejat mekleht?“ — „Ak miškais kungs, ko nabbagš ſemneekš no likkumeem isdabbuhs. Tatschu wiš irr kungu rohka. Raugat tik paſchi par wiffu ſemmi, kur labš kungs tur laudis pahrtikkufchi, lainigi, bet kur jau badš un tufschiba, tur jeb taš kungs plehſigš jeb wiſch naw mahjâš; un tad tik tee maſee kungi ſazekahš un tohs laudis plehſch, tà kâ ſchê pee mums taš leelwaggare ar ſawu ſnohtu, to jahtneeku. Woi tu tur runnaſi woi luhgſi, taš tik kai pretti: kungs irr pawehlejis, kungs tà gribb! — un ja tu wehl ne paleez kluffu, tē kohki rohka!“

„Bet, draugš miškais, tapat taš ne warr buht kunga prahtš, ka laudim buhs panihkt?“ —

„Sinnamš, ka taš ne warr buht kunga prahtš; kungam jau paſcham labbaki kad laudis pahrtikkufchi; bet ja wiſch mums kaſdu labbumu nowehl, to taš leelwaggare papreekſch pahrfija, ka preekſch mums tik tee aſchnugalli atleekahš. Schim taš ſpehks, kungs irr taſlu, bet taš leelwaggare un kohki irr klahtu. Pehrgadd pat kad rekrufchuš nehme — teem baggateem trihs, tſchetri dehli palikke, un daſcham nabbagam weenigo behruu nodewe; bet us papihri tur wiš eſfoht riktigi

bijis. Tuliht pehz tam Stolzeris sawus lohgu = fleh-
guß — ar puffehm lifke apmahleht — tahs winsch
teescham ar affiau naudu irr aismafajis — es winnus
ne mihtu ar saweem salmu apfeggeem.“

„Slehgi ar puffehm?“ tas sweschais prassa. „Tas
jau tad gan buhs tas leelais namß pee basuizas; tur es
luhdsu nahtsmahjas, bet tee manni ar funneem is-
rihdija. Tad tur tas leelwaggare dsihwo? S tu pa-
gans!“

„Alf ja, mihtlais fungs,“ — sahß Anne bildeht —
winsch irr pahrleekam neschehlis; muhs winsch arr
gribb rihtu no mahjahm isfweest, tapehz ka muhsu
fainneeks wehl ne warr wissu pagastu nomafahht,
winsch sakka, tas jaunais fungs to pawehlejis, tam
naudas wajagohht knaschi un dauds, ka warr plaschi
dsihwoht Wahzsemme un —“

„Pagga tu blehdi!“ tas sweschais dusmas sakka,
„gan tewi mahzihs tawa funga wahrdu tif neleetigi
walkahht!“

„Ja nudeen,“ Sillinsch atsakka, „par grehku jau
irr gan, ka tahdi wissu wainu allaschin fungam dohd;
zaur to winni nogreesch lauschu firdis, un kad jau miht-
lestibas wairs naw, tad jau arri tif azzu preekscha
tohp klaushts.“

„Ne behdajat neko, behrnini,“ tas weesis atbild,
„es juhsu jauno fungu pasihstu; winsch nudeen tif
pat ka winna tehws par jums gribb gahdaht. Rihtu
winsch pats pahrnahß, ar sawu wezzu ffohlmeisteru
pawiffam schè dsihwoht; tad wiss buhs zittadi!“

„Ja,“ Anna lihgfmi fakka, „tã jau Kriſch arr teize.“ — Un nu ſchis ſweſchais wiſſu dabbu dſirdeht, kã ſchee miſlahs, un zif maſ zerribaſ eſſoht, ka wez- zais Stolzeris buhſchoht wehleht, un kahds truhkumis taggad arr pehz kuhneem eſſoht, un tã wiſſu — tad ſchis atbild: „Eſſi beſ behdahm, Annin, rihtu eſ ar tewim ſtahweſchu kuhmãſ; un tawaſ prezzibaſ pehz ar Kriſchu, eſ tew apfohlu, kã eſ patſ tewi drihſ no- weddiſchu uſ baſniizu pee laulaſchanaſ; palaideeſ uſ mannu wahrdu, eſ patſ tew par leelo-weddeju buh- ſchu.“ Anna eeſweedsahs no preeka, un ne paldeeſ ne ſazzijufi, ar weenu lehzeenu pee kambara durwim noſchaujahs, un ſauz uſ mahti: „Né mahte tatschu nu buhſ!“ bet peepeschi atkal kluffu paleek, lehniti- nam-atpakkal nahk, un pirkſtinuſ pihdama, dohmãſ ſtahw. —

„Nu! kaſ tad nu, Anna?“

„Ak, miſlaih kungſ, juhſ eſſeet tif ſchehligi — muhſcham to ne peemirſiſchu — bet — — — drihſ jau nu buhſ Utwente — —“

„Aha! eſ prohtu! tad tew wehl kahdu mehneſi buhtu jagaida — —“ „Ak Deeweſ!“ ſchi fakka, „wairak jau gan wehl buhſ pahr mehneſi. — —“

„Ne behda neka, manſ behrnſ,“ — taſ ſweſchais paſmeedameeſ fakka, „eſ apgahdaſchu no baſniiz'tee- ſaſ, kã taſ wehl preekſch atwenteſ warrehs notift — kaſinn jau rihtu pat!“ ſchi gawile un aſchi prohjam uſ kambari, mahtei to preeka wehſti neſt. —

Sillinſch pahri kuhlu ſalmu atneſſiſ uſ grihdu iſ- klahj weeſim par guttamu-weetu; un Anna baltu pa-

lagu usklähj un spilwenu noleef sazjidama: „Nè kungè,
tas irr mans puhrs — weegli us to gulleet — labbu
nakti.“ Tas sweschais winnu mihligi apglaudijis fak-
fa: Paldees meitin'! es dohmaju, fa tu arri labbi
gullefi; tew rihtu agri jaspirgst, jo tew dauds buhs ja-
appahda; rihtu buhs preeka deenina.“

Anna nu smaiddidama aisgahje us kambari. Tee
wihri wakkeraluhgschanu nofkaitijuschj apgullahs un
aismiggahs.

Wehtra bahrgi plohsfjahs, un tikkai brihscham dsir-
deja to wezzeni ar aisfmafkuschu balsu to behrniau
midfinam, un fa Anna lehni runnaja, ne warredama
sawâ preekâ fluffu zeeft. Weidscht wiss palikke fluffu,
tikkai jirzens brihscham eebrehzehs.

Tik fo gaisma swihst, Anna no saldeem sapneem
mohstahs, un usschahwusees lehni istabâ eenahk, lai
weesu ne mohdinatu; bet weefis jau bija uszehlees, un
winna weeta tuffscha. Schi zelt fainneeku, fas itt
dohmigs palikke, fa tas sweschais ta fleppu aisgahjis;
bet Anna to apmeerinaja sazjidama: „Ne behda nefo,
Sillin, tas ne krahps, winsch buhs klaht, kad buhs
lais; gahda tik fa mahzitais nahk; es tamehr wissu
pohfsichu.“

Sillinsch nu aiseet pee basnizlunga, un Anna
schigli darbu nemm rohka; benkus, galdu, lohgu, s,
plauktus, wissus nobehrsch, istabu un nammu isflauka
un ar smiltim un skujahm iskaifa. To padarrijusi un
pehz rauscheem zepli raudsijusi, schi sawus tumschus
mattus bisas pinn, farkanahm sihdes bantehm, luk-
fahm gallâ; zittu banti us peeri feen, un fillas krelles,

fo Krisch tai wiin'deen no tirguß bij pahrneßiß, ap
 faklu leek. Nu tumfchi filluß wadmalaß fwahrzinuß
 un wamschuß apgehrbuiß, ap smihdru augumu aishke,
 Speegeliß tur gan ne bija, tomehr Anna itt labbi sin-
 naja, ka smukka gan effoht. „Nu,“ fchi fakka, „nu
 buhß kà waijaga; tatschu tas fweschais kungß redsehß,
 ka muhsu meitas arr proht isgehrbtees. Bet“ — at-
 kal fchi fakka — „kaha wainadsina arr gan waijadsetu,“
 un dohmiga galwianu nolaide. Peepefchi no durwju
 puffes atskann: „A taru dailu meitu! kas tab tew
 schodeen prahatà?“ Schi farahwahß, un apgreeschahß,
 un faru Krischu eeraudsijusi to firsnigi apkampj; „ak
 Krischin, mans Krischin, labbi, ka tu atnahzi; zif
 man tew jateiz! kas wiß schè notizzis kamehr tu schè
 ne biji.“ „Notizzis? kas tab? fakf' ihfi!“ — „Wehl
 man galwa itt dulla, ne sinnu fur eefahkt; klauseß
 til: wakkar wakkara kad tu biji aishgahis, weens
 jauns fwesch kungß pee numß eenahze — kohfchi ap-
 gehrbees — winsch Keisaram deen — tahß laipnigß
 un mihligß; winsch par nakti schè gulleja un palaunadfi
 pee numß turreja, un manni tà apglaudija (Krisch
 itt bahß nolaischahß), un scho riht' winsch itt agri aish-
 gahje, mehß wißi wehl gullejam; bet winsch driß at-
 kal atnahß, nu pat wehl“ — — — „Tà? un ta-
 pehz tu tà effi isgehrbusees?“ — „Nu sinnams, es
 jau ar wiinu kuhmâß stahweschu.“ Krischam firß itt
 weegla paleef: „Kuhmâß?“ winsch lihgsni fakka,
 „fur tab Unnin'? kam tab?“ „Nu kam tab zittam kà
 tam masajam puisitim fo Deewß wakkar iseihoht mahfai
 — ak teefa tu jau to wehl ne sinni! ja nudeen itt

Kohsch puiſihts, un es fà mahtes mahsa buhschu winnam par kuhmu. — Bet klausees tik, Krischin', tas wehl naw nekas; ittin ko zittu tew wehl warru pastahſiht! ko tu dohma, tas ſweſchais kungs apſohlja, fa winsch muhs ſaprezzeschoht, wehl preeksch atwentes, fasinu jau rihtu patt, un gribb pats muhs us basnizu west.“ Krisch no peepeſchas laines fà apstulbohts stahw; tad par brihtinu ar preeka affarahm ſawu lih-gawinu apkampj: „Nè Unnin', Deews ſawejus ne atstahj! Bet ſakki jel, kas tad tas tahds irr, tas ſweſchais kungs, fà winsch to tik drohschi warr apſohlht? fà tad winsch tehwu peerunnahs? —“ „Ja, to es ne ſinnu; bet winsch gan warr ko tik gribb, jo winnam leels naudas maks, no ta winsch mahſai diwi dukfatuſ par ſeedu eedewe, tik ſpohschus, un tahdu wehl dauds bij mazzinà.“

Nu wehl dauds ko par to labbu ſweſchu kungu un par ſawahm kahſahm parunnajuschees, beidscht Krisch ſakka: „Lai nu buht fà buhdams, ar Deewa palihgu gan labbi ees; bet woi tu ſinni, ſapehz es atſtrehju? Mans tehws preekschneeku un jahtneeku ſaſauzis, un bes ſchehlaſtibas wiſſu parradu gribb eedsiht no Sillina un no teem zitteem, kas pagastu wehl naw nomakſajuſchi; es dsirdeju, fà winni to norunnaja, tad es attezjeju un ſchè — zittus rubbulus no paduffes iswilldams — ſchè es tew naudu atneſſu, to ſakrahju us muhsu kahſahm, jaunas drehbes un mizal preeksch tew win nospirkt; bet tu tà jau eſſi ſmuffa ar ſcheent paſcheem ſwahrzineem — tad labbaſ dohm Sillinan to naudu, fa winsch ſawu pagastu warr nomakſajt, —

woi nè?“ Anna scho nobutscho un salka: „Alf Kri-
schin kahds labß tu effi; ittin pehz mannas dabbas —
es arr ne gribbu ne kahdas jaunäs drahuas, ne wai-
nadsina ne gribbu; bet“ — galwu krattidama salka, „es
Sillinu pasihstu; winsch ne nemß. Winsch allasch sak-
ka: ne pelnita nauda ne dohd swehtibu, ta degg rohkâ
kâ uggunß; winsch nudeen ne nemß.“ — „Nu labbi;
bet tà jau tas ne eet; tehws teescham darrihß fo winsch
draudejis; winsch tà jau Sillinu ne warr eeredseht
— — — woi sinni Annin? ta nauda irr tatschu tawa
— nemm tu winnu un aißfreij pee manna tehwa, un
salki winnam, ka Sillinsch to fuhta; tad winnam ja-
paleef meerâ; neweens to ne sinnahß, un pehzak, kad
wißß pagallam, mehß Sillinam pasazzisim; winsch
muhß gan pahrrahß; fo tad wairak? kad mehß to klus-
su paneßsam, winnam arr japaleef kluffu.

Anna brihtinu apdohmajuseß: Ne Kriechin miß-
laisß, ne tas ne eet — tee buhtu melli — — ne, lai
Deewß pasarga! Labbak lai muhß dsenn ahrâ — Deewß
muhß ne atstahß, kad mehß darram pehz winna sweh-
teem haufchleem.

„Alf Annin, tawa taisuiba allaschin; bet ka — —“
Zè mahte eenahk: „Ja, ja, tà jau es dohmaju! atkal
jau kohpâ, un tad tu wiffu aißwirsti!“ „Memmin’
wißß jau irr skaidriß un gattawß; raugait patti.“ „Zâ?
Bet kur tad schkihwi? Mums tik weens=patß irr, un
tee weeffi tatschu ne warr no kaufas ehst, un allu no
kipja dsert? Notezz aschi pee kaiminu mahtes, ta gan
mums paleenehß kahduß trihß schkihwojus un pahri glah-
ses.“ Kriech sohlijahß eet faraudsicht, kas preeksch

tahm kristibahm wehl waijadschẽ; bet patlabban ar trohksni durwis tohp atwehrtas. — Pats leclwaggare ar saweem beedreem nahk eekschâ. Zeppuri ne nonchmis, un ne weenu neshweizinjais lepni istabâ eenahk, un dehlu eeraudsijis usblaujahs: „Kas tew schè jamefle, neleeti? Tai funnai gan pakkal freen? — To tu ne dohma wiß; to pluffatu es ne par zuhku-gannu ne peenenmu! —“ Tee seewischki drebbedami faktâ bij falihdusch; Krisch gribbeja atbildeht — „Turr' mutti!“ tas wezzais nifni usblahwahs, ar speeki draudedams — „es sinnu, wiinni tewi irr apmahnijuschi, tewi eedsirdijuschi; bet — es winnus mahzischu; es winneem rahdischu, kas es esnu; wissu to perrekli is-pohstischu — nabbagôs lai wiinni freen!“

Ta wezza mahte kaut drebbedama, nemmahs sirdi, flaht nahkt, un semnu noleekufees fahk luhgt: „Mih-lais tehtin ayscheshlojatees! kahdu masu laizinu til pagaidect. Mums irr schodeen weena swehta deena; Deems mums jaunus dehluß dewis, un mehß weenu gohda weesu gaidam — — —“ „Ah, ah —“ schis smeedamees fakka — „no ta putna jau esnu dsirdejis; tas irr tas deedelneeks, kas wakkar wakkarâ pa wissu zeemu wasajahs, naktsmahjas mekledams, us labba-ku sagschanu; tahdus wasankus, tahdus blehschus juhs peeturreect; saglu flehpeji essat — gan juns to atminneschu! Bet taggad nauda schurp, jeb —“ „Sillinu fastappu“ — Krisch fakka — „kad pee mahz-taja gabje, winsch manni luhdse, tew to pagastu atnest, fo tas wehl parradâ — tè irr.“ Nifnais wezzais jau rahmaks palikke; ta mahte kâ mehginadama Krischan

azzis usmett, un Ammina nobahlusf nopyhschahs: „Kad til tas kuhms jau buhtu flacht!“

Tè Sillinsch pats istabâ cenahf, un mahzitais lihds. To lechwaggari ar wiinna beedreem redsedami, un pee wisseem tahs bailigas, behdigas azzis, tas jau noproht fas tur noteek; Sillinsch ar falaustu firdi sahlf luhgt: „Stolzer' tehws, apschelohjatees! Tahdâ preeka un gohda = deeninâ, fâ schi, fur tas Kungs swehtidams mannu nammu usluhkojis, luhdsam' kaunu man ne darrat! Upschelohjatees, tohs waftneekus suhtat prohjam! —“ „Tawa laime, raffari, fâ tu effi nomaf-fajis, zittadi es tew rahditu gohda deenu —“ „Maf-fajis — fas? man ne grascha naw; bet ar Deewa paligu par nebbelas starpu, tapat zil ne zil jums nomaf-faschu.“ — Krisch un Anna nobahluschi, drebbedami stahw, jau nelaimi gaididami. Nu Stolzeris wiffâ faklâ: „Ro? par nebbelas starpu? Tu jau man zaur mannu dehlu to naudu effi suhtijis, woi tad nu jau wairs pats ne sinni — lohps!“ Sillinsch no Krischa azzim tulihht nopratte, fas bij notizzis. Winsch tam fakka: „Brah! Deews tew atmaksahs tawu labbu firdi; bet es ne melloschu — lai man ir buhtu jaisputt. Waggar'tehws es neko ne sinnu no tahs naudas, fo winsch jums dewis!“ „Wels tewi!“ blaujahs wez-zais, sohbus fakohdis, dehlan wirsû freedams — tu drißsti mannâ preekschâ melloht, manni par tawu nerru turreht? No mannim tu to naudu effi sadfis, teem luppateem to cegrushst — es tewi gan pehzak dabbuschu! Bet tu (winsch us Sillinu fakka) tu saglu tehwin,

tulih't naudu schurp, jeb ahrâ no mahjahm ar wiffu tawu perrefli! —“

Leela karrichte ar tschetreem firgeem patlabban tohp peebraukta, diwi sullaini to atwerx, un zittam fungam blakkam, istabâ eenah't tas sweschais jaunskungs no wakkar'deenas — un kas winsch tahds bij? bija patš Zeenigais, kam nu muischu jaushemm, un kam wez-zais ffohlmeisters to padohmu bij dewis, lai papreeksch weens patš atnah't, woi kasinn fâ sweschineeks ne dab-butu fo dsirdeht, kas fungu aufin ne tohp preekschâ nestš.

Mihligi wiffceem labbdeenu dewis, schis papreeksch mahzitajam rohku sneeds, un tad Sillinam, kas itt sabihjees, — un tad us Annu greehdamees: „Nu bruh-tih't, fur tad taws bruh'tgans?“ Schi azzis nolaidusi fluffa un drebbedama us Krischu rahda. — „Smuks sehns un, fâ es dsirdu, arri gohdigs, — tas irr tas leelakais! juhs buhseet smuks pahrihtš.“

Leelwaggare pa tam brihscham stahweja stihws fâ schaggars, fâ safallis. Winsch pratte, fa tas effoht patš kungs, un fâ nu ar wiannu paschu buhs. Tik fo kungs schim azzis usmett — kriht schis pee semmes: „Effect schehligi! apshehlojeetces!“ „Tu blehdi,“ at-sakka kungs, patš jau sawu teesu spreedi, pee semmes mesdamees; rihtu tewi ismeklehs — schodeen tik lihgf-mas azzis gribbu redseht. Weddeet wiannu prohjam —“ winsch us teem waktneekceem sakka — apwaktejeet wiannu.“ Sillinisch un tee zitti sah't par wiannu luhgt; bet tas kungs atbild: „Paleezeet meera, behrni, katram

fawa dalka pehz taisnibas! Messim taggad to behrniu
pee kristibas.“ —

Pehz kristischanas tas lelais = kuhms patš to masu
Andrejinu pee mahtes us kambari noneffe un tai labbu
grassi kuhmu-naudas rohka eespeesch. Utpakkat nahzis
pee tahs wezzenes pee-eet un fakka: „Mahte, eswehti
tawu meltu par Krischa bruhhti!“ „Us juhsu wahrdu
zeenigs tehws,“ fakka ta wezzene; un tee jauneschi
friht pee winnas kahjahm un schi nu luhds: „Deewa
fwehtischana lai irr pahr jumš, ka juhs taisni un mih-
ligi dsihwojeet wirš semmes; lai Deews juhs fwehti,
ka juhs truhkumu ne redsat, un sahlš un maise peeteek,
ir nabbadsineem fo doht.“ — Nu sahl wissi labbas lai-
mes wehleht — un pateizibas doht — un gamileht,
un ta pehz behdu nakts preeka faulite gaischi atspihd
schinni buhdina.

„Nu behrni, fo juhs dohmajeet?“ kungs fazzija,
„man rahdahš, ka sehodeen irr bruhteswakkars, un
rihtu kahsas jaturr, pirms Atwente klahht. Basuiz-
teefas wehleschana wehl scho wakkar buhs mannā roh-
ka. Nu Anna bruhhtih, saazini zeema meitas, lai
nahk tewi puschkoht; tahs kahsas es fataisichu. Rih-
tu es ka lelais-weddeis tewi weddisichu pee altara, un
pehz laulaschanas, tad nahzeet wissi us muisichu, man-
nu sahl un maisi baudiht — un nu ar Deewu behrni!
weffeli!“

Ar simtu pateizibahm no teem lihgsmeem kautineem
parwaddihts schis eekahpj rattōš, un ar sawu mihlu wez-
zu stohlmeisteru kohpā aisbrauz, un zeema laudis kas

no wiffahm mallahm fapulzejuschees — urrah, urrah!
tam pakkal fauz, no ka tee labbakas deenas gaida.

Mu zeema meitas fanahf bruhti puzzeht — wiffa
istabina pilna. Tè sullainis klahr ar divi kurwjeem,
no kunga stellehts. Mauschus atnesf, un faldu wihnu,
un zimbus un bantites, fo bruhtesmahfinahm isdalla,
preeksch paschas bruhtes tur eekschâ apselihts waina-
dsinsch un kohscha mizzite. Dseedadami un lustedamees
deenu pawadda; wakkarâ us pirti dohdahs, un lihdf
wehlam wakkaram lihgoschana skann.

Dhtru rihtu karrichte klahr, fur bruhtei ar weddeja
seewu jaeeeshschahs. — Mu brauz us basniizu, — fur
jau bruhtgans ar kasheneekeem gaida, — un eglites-
neffeis ar brangu sirgu jahj preekschâ. —

Pehz laulashanas dohdahs wiffi us muishu —
tur dsihres jau gattawas. Mu ehd un dserr un pree-
zajahs, un raddi un draugi daschu glahsi us jauna pah-
ra wesselibu isdserr. Tâ lihgsimi padsihwo lihdf wak-
kars ateet, un wiffi schohs us mahjahm pawadda.

Dhtru rihtu Krisch ar sawu jaunu seewinu eet kun-
gam kashu kuffuli nest, un winnam pateizibu doht, ka
winsch ar sawu mihligu firbi par laimes engeli scheem
bijis. Kungs labbu laimi winncem wehledams, tohs
mahza, lai allasch Deewa zeltus staiga un mihlestibu
kohpj lihdf firmeem matteem, — — un pasmeedamees
fad us Anniinu sakka, pirmu dehlu winsch tai buhschoht
pee kristibas turreht — un tâ arr notikke, ne ilgi pehz
Behrtmereem. —

Ihfa isstahstifchana, fà tas Kungs
fawai draudsei gaismu gahdajis
zaur fawu kalpu luteru.

Kristus, tas Kungs, kas irr Deews pahr wisseem,
augsti teizams muhschigi (Roem. 9, 5.), fazzija us sa-
weem mahzefleem: cita un darrait par mahzefleem
wissus laudis, tohs kristidami eelsch ta wahrda Dewa
ta tehwa, un ta dehla un ta swehta garra (Matt. 28,
19.); un teem suthija, fà bija sohlijis, to eepreezina-
taju, to garru tahs pateesibas, kas tohs waddija us
wissu taisnibu (Jahn. 16, 13.) un nahze par paligu
winnu wahjibahm (Roem. 8, 26.), fà tee pasluddi-
naja Jesu to krusstâ fistu un tam krahje weenu draudsi,
kas bija ta meesa, bet Kristus ta galwa. Bet ittin, fà
Kristum bija jazeesch un ee=eet sawâ gohdibâ (Luk. 24,
26.), tà tai pirmi Kristus draudsei arri bija janemnt
us sewi tas krusstâ, un jastaiga winnam pakkal tas
affinszelsch, tomehr allaschin drohschi, ta kunga wahr-
du dehl, fo winsch fazzijis: ne bihstees tu mas gannams
pulzinsch, jo juhsu tehwa schehligs prahts irr, jums to
walstibu doht (Luk. 12, 32.). Un redsi, tas Kungs
teem dewe to walstibu, jo tff warren auge un uswarre-

ja ta Kunga wahrds (Apust. darb. 19, 20.), fa, pehz
 diwopazmits simts gaddeem, tas wahrds tahs salihdsfi-
 naschanaß (2 Kor. 5, 19.) bija eezelts starp tahm tau-
 tahm no austruma un wakkara puffes, no seemela un
 deenaswidduß puffes un fa arri muhsu tehwi tehwi
 schinni semmê atnette sawus elkus un lohziija sawus zel-
 lus eeschs ta wahrda Jesus, un winnu mehles isteize,
 fa Jesus Kristus irr tas Kungs par gohdu Deewa ta
 tehwa (Wihlip. 2, 10. II.). Bet lai ta draudse gan
 wairojahs, tahs draudses kohpeji nehmahs slahbani pa-
 list, un tà fà tas gannams pulks auge augumâ, tà tee
 ganni zehlahs lepnibâ, aismirdami ta Kunga paweh-
 leschanu: „ganni mannas awis (Joh. 21, 16.);“ un
 notikke, fà rakstihis irr zaur to praweeti (Esaj. 56,
 10. II.): „wissi winnu fargi irr afli, tee nesinn neneeka,
 tee irr wissi mehmi sunni, kas reet ne mahk, tee irr
 snauschas, apgulstahs, cemihl to meegu, un scheent
 sunneem irr beskaunigs prahts, fa tee ne warr pec-eh-
 dinati tapt. Ir tee ganni, kas paschi ne mahk saprast,
 tee wissi greeschahs us saweem zetteem, ikweens us
 sawu negausibu dohdahs sawâ dsihwoschanâ.“ Un at-
 fkanneja gan paher wissu pasauli Jesus wahrds, bet ne
 bija nekur Jesus mahziba, Jesus prahts, Jesus sweh-
 tiba, bet tahs tautas staigaja tumfiba, un ta Kunga
 wihnakalns bija nestrahdahts un nekohphts, tà, fà usch-
 nas un dabschi ween auge. Tad tam kungam eescheh-
 lojahs to tumfschu lauschu un likke usleht gaismu teem,
 kas sehdeja nahwes semmê un ehnâ (Matt. 4, 16.) un
 fuhstija sawâ wihnakalnâ weenu ustizzigu strahdneeku,
 sawu kalpu Martimu Luteru, tizzibas un spehka

514 200

pilnu (Apust. darb. 6, 8.). Tam winsch dewe to weh-
 tekli rohka, ka tas tihritu sawu flohni zaur zaurim un
 schirtu tohs kweeschus no tahm pellawahm (Matt. 3,
 12.). Schis nu rahdams rahje wispirmak to gannu
 mahzibu un dsihwoschanu, ka tee gan apkohpe sawu
 meesu us kahribahm, bet ne to draudsi us swehtibu;
 ka tee wairoja to grehku pulku, isdohdami par naudu
 grehku peedohschanu (Apust. darb. 4, 12.); ka tee pa-
 fluddinaja pestischanu zaur zittu un dewe starp zilwe-
 keem zittu wahrdu, ka to, zaur ko mehß warram muh-
 schigi dsihwoht (Kol. 2, 8.). Tee ganni bij aplaupi-
 juschi to gannamu pulku, zaur to pasauligu gudribu
 un wiltigu peewilschanu, pehz zilweku stahstischanahm,
 pehz pasaules prahta likkumeem un ne pehz Kristus
 (Luk. 1, 6.). Bet Luters mahzija staigalt nenosee-
 dsigi eeksch wisseem Deewa bausleem un ta Kunga lik-
 kumeem. Tad nu zehlahs to gannu fleegschana un
 brehkschana prett Luteru tapehz, ka winsch nihleja
 to gaisnu wairak, ne ka to tumfibu un nehme to swez-
 zi, ko tee bija likkuschi appaksch puhru, un likke to us
 lukturi, ka ta spihdetu wisseem (Matt. 5, 15.), un
 Luteram bija dauds jazihkschahs, tapehz, ka us scheem
 melkuleem, nikneem swehreem, flinkeem wehdereem
 (Tit. 1, 12.) sazija: juhs effat tahs semmes fahls,
 ja nu ta fahls neleefiga, ar ko tad taps fahlihts? Ta
 ne derr wairs ne kahdas leetas, bet ta tikfai ahrâ met-
 tama un no laudim saminnama (Matt. 5, 13.). Gan-
 nait to Deewa gannamu pulku, kas irr juhsu starpa,
 un usraugait, nepeespeesti, bet ar labbu prahtu, ne
 negohdigu pelnu dehl bet no firdsdbibina; neds ka wal-

didami pahr ta Kunga dalku, bet preekschsilhmes buh-
 dami tam gannamam pulkam (1 Peh. 5, 2. 3.). Tah-
 du wahrdu un tahdas mahzibas deht Lutera prettineeki
 staigaja apfahrt fa ruhkdams lauwa un mekleja, fa tee
 to aprihtu (1 Peh. 5, 8.). Bet Luters ne atkaphahs,
 nei pa labbu, nei pa freisu rohku, peeminnedams tohs
 wahrdu: Peeferrees Deewam un ne atkaphpees, fa tu
 lihds tawam pehdigam gallam palihdselhts klusfi (Sir.
 2, 3.); un apleezinaja Jesu un winna preezas mahzi-
 bu preeksch lehnineem un leeleeem fungeem, prahta tur-
 redams arweenu to Jesus sohlischanu (Matt. 10, 32.):
 fas manni apleezinahs preeksch zilwekeem, to ir es grib-
 bu apleezinaht preeksch manna tehwa, fas debbesis irr.
 Bet tahdas leezibas deht notikke arri Luteram, fo tas
 Kungs bija pasluddinajis saweem apustuleem (Joh. 16,
 2.): tee juhs isflehgis no tahs draudsibas un wissahm
 tizzigahm dwehselehm usgahje bailiba. Luters tomehr
 apleezinaja un pamahzija tohs, fazzidams: isglahjee-
 tees no schahs netiklas zilts (Apust. darb. 2, 20.), un
 drohschinaja tahs ar teem wahrdeem (Apust. darb. 5,
 38. 39.): ja schis padohms, jeb schis darbs, irr no
 zilwekeem, tad tas taps isnihzinahts, bet ja tas irr no
 Deewa tad tee ne warrehs to isnihzinaht. Un teescham
 tas darbs bija no Deewa un Luters bija tas afmins, us
 fo tas Kungs gribbeja ustaisiht sawu draudsi, un teem
 elles wahrteem ne bija to uswarreht (Matt. 16, 18.).
 Jo tas ihstems gaischums, fas pasaulé nahkdams wis-
 sus zilwekus apffaidro (Jahn. 1. 9, 5.), tas pats spih-
 deja tumfiba un apffaidroja starp teem tuhstoscheem,
 fas to fanehme, arri muhsu tehwutehwus schinni sem-

mê, ka tee usnehine ar preeku tohs wahrduß tahß muh-
schigas dsihwofchanaß, ka tee nomette nohst tohs gruh-
tuß pinneklus, ar fo tee derreti ganni bija sapinnuschi
teem dwehseles, un atgreesahß pee ta ihstena ganna,
kas sawu dsihwibu nodohd par tahm awim.

Par Latweefchu tautas mahnu
tizzibu.

Juhs gan mas tizzeseet, mihli Latweefchi, zif wehl daschâ Widsemmes faktâ tumfibas, un zif aplam arri muhsu laikôs kristiti zilweki ar mahnu = un elku = tizzibu allojahs un apmahnahs. — Kristitu lauschu tizziba gan skaidri atrohdamâ swehtôs Deewa rakstôs, gan lehti saprohtama, kad zilweks ar apdohmigu prahtu rakstôs mekle; un irr gan spehziga, tumfchu lauschu prahtu apskaidroht un behdigas firdis eepreezinah. Bet ne atrohдахъ wis dauds dwehsehu, kas no firdsdbibbena pehz Deewa mahzibas, pehz skaidras atsishchanas un ihstenas tizzibas dsennahs. Naw wis dauds to apskaidrotu Deewa behnu, kas Kristus gaischumu wairak mihlo, ne kâ tumfibu un blehna. Daschi kristiti zilweki, kas labbas beenas gan dohma, ka ihstena un pastahwiga tizziba winnu firdis eesaknojusees, tomehr kahrinaschanas un behdu = laikâ no ta dsihwa Deewa atkaphjahs, us elkadeeweem un mahnekleem palaudamees.

Juhsu tehwutehwi no wezzu wezzeem laikem elkeem un mahneem tizzeja, tapatt kâ zittas paganu tautas. Winni sehdeja nahwes = ehna un tumfiba, ka-

mehr Kristus swehtais gaischums preeksch 650 gadbeem muhsu nihlâ tehwu semmitê atspihdeja (1185tâ gaddâ pehz Jēsus Kristus peedsimschanas). Pirmi, kristigi mahzitaji, no Wahzsemmes us Widsemni nahkuschi, schahs semmes eedsihwotajus gan ar pamahziſchanu, gan ar warru speede, paganu tizzibu atnest un kristitu lauschu tizzibu peenemt. Bet elku un mahnu tizziba scho lauschu firdis tik dsilli bij eesafnojusees, ka, lai gan ar mutti un mehli to weenigu Deewu un pestitaju peeluhdse, tomehr ar fird' un prahtu teem pascheem elkeem arweenu tizzeja, un fleppenibâ saweem semmes un mahjas deeweem kalpoja ar uppureem un wiffadeem neekeem. Winni tik stihwi pee sawas paganu tizzibas turrejahs, ka tee, kas ar warru pee kristischanas bij peespeesti, pirmos laikos leclâ pulkâ Daugawâ cestrehje, un masgadamees kristibu dohmaja nostalocht.

Tobrihdi kristiga mahziba arri ne bija wiffai skaidra un pateesiga. Katolu mahzitaji sluddinaja ar zilweku mahzibahm fajauktu un ar wiffadeem neekeem un mahneem ſagahnitu mahzibu, tã, ka kristigas tizzibas spehks un gaischums bija kã apflehpts un aptumschohts, un winnas swehtiba tuffscha. Muhsu Widsemmes lautini no Katoleem mahzijahs wiffadas bildeš un swehtus zilwekus peeluhgt un par saweem grehkeem uppurus un dahwanas doht; — un lai gan pee Kristus draudses peeskaitami, tomehr gan drihs tahdi paschi tumschi un elku = tizzigi palikke, kahdi papreeksch bijuschi.

Nu gan jau kahdi 300 gaddi pagahjuschi, ka zaur Deewa firdsbibbenigu apscheloschanu Luttera skai-

draka mahziba muhsu semmitê sahksu isplehstees. Nu gan jau fenn gaddeem wissi, kas us Kristu tizz, swehtôs râfstôs paschi Deewa mahzibu warr atrast, pee muhschigas dshwoschanaš gaischuma nahkt, un, to ihstemu weenigu Deewu atsiht, un ko winsch irr subtijs, Jesu Kristu. (Jahn. 17, 3.) — Nu jau ikkatriš, kas us Kristus wahrdu kristihts, swehtâ bihbelê warr lassihht un Deewa nammôs dsirdeht: „ka elkadeewš irr neneeka eeksch pasaulēs, un ka nekahdš zitš Deewš newaid, kâ ween taš weenigais. Un jebšchu irr, ko par deeweem sauž, tà eeksch debbes, kâ wirsenumes, to mehr numš irr weens Deewš, taš tehws, no ka wiffas leetas irr, un mehš eeksch winna, un weens Kungš Jesus Kristus, zaur ko wiffas leetas irr un mehš zaur winna.“ (1 Korint. 8, 4 — 6.) — Tomehr schehl irr sakkohht, tomehr arri taggad wehl dauds dwehfeles wezzu paganu tizzibu wairak mišlo, ne kâ kristigu tizzibu, kurrâi irr spehktš, swehtus darriht, wiffus, kas to ar preeku peenemm. Dauds tumšchi laudiš no saweem elkadeeweem wairak labbuma un paliga gaida, ne kâ no to weeniga Deewa un tehwa, „no ka wiffas leetas irr, un mehš eeksch winna.“

Par to gan arri tif warren naw jabrihnojahš, mišli Latweeschi! Woi tad dauds to pateefigu Deewa wahrdu mišlotaju juhsu starpâ irr, kas no masahm deenahnt eemahzijuschees, skaidri un ar apdohmu lassihht, un kas arweenu swehtu grahmatu zilla, wehl tad mahzidamees, kad behrnu gaddi un mahzibas laikš jau fenn pagallam? Woi dauds to mahzitu kauschu juhsu starpâ, kas ne tif no kahdeem neeku zilwekeem sliktu

mahzibu dabbujuschi, ar fo prahtu wairak ween sajanz, bet kas labbas skohlâs no prahtigeem skohlmeistereent un ustizzameem mahzitajeem mahzijuschees, garrigas un pasauligas leetas gruntigi saprast, un pee debbes, pee semmes un pee wiffahm radditahm leetahm Deewa brihnischku spehku un gohdibu atsicht? Woi dauds to prahtigu zilweku juhfu starpâ, kas labbu mahzibu ne tik ar ausim ween dsird, bet ar prahtu un apdohnu fanemm, Deewa mahzibai wairak tizzedami, ka tas elks irr neneeka eeksch pasaules, ne kâ neekeem un pasakkahm, fo no mahtitehm dsirdejuschi, un no behruu kahjahm zeenijuschi?

Juhs paschi sinmat, firdsmihli Latweeschi, ka wehl dauds no juhfu laudim tumeschi un nemahziti scho brihdi; un tapehz daschâ Widssemmes mallâ, fur tumesiba jo leela, mahneem un elkeem wairak tizz, ne kâ Deewam un Kristum. — Tapehz kahds Latweeschu tautas draugs un mihlotais schohs pamahzischanas wahrdues, par blehnu un mahnu tizzibu, fo juhfu starpâ warr atrast, irr farakstijis, no firds wehledams un Deewu luhgdams, ka winna darboschana un ruhpeschana par juhfu dwehseku apskaidroschanu ne buhtu weltiga; bet ka juhs wiffi mahzitohs, tohs neekus apsmheet un atmest, fo juhfu brahli un mahfas zittâ weeta lihds schim wehl zeeni.

Grehks teescham buhtu, fazzicht, ka Latweeschi Deewa wahrdeem, Kristus tizzibai un garrigai pamahzischanai ar zeetu firdi un prahtu pretti turrahs. Gohds mihlam debbesu tehnam! Deewa walsriba pee mums irr nahkuffi, un ikdeenâs eet wairumâ! Wiffâs mallâs

tizzigaß dwehseles atrohdaß, faß to Kungu Jesu, un to pestifchenu un gaischumu, fo winsch no debbesim atnessis, no firdßdibbena mißto, un ar isfalkuschahm un noslahpuschahm firdim pehz swehteem Deewa wahrdeem dsennahß. — Wet, par leelu pulku lauschu retti ween tahdu tizzibu atraddihß, faß us Deewu tà palaujahß, fà swehtais pestitais irr mahzijiß un wehlejiß. Retti tahdu dsihwu un pateefigu tizzibu atraddihß, ar fo zilweßß wissu laizigu laimi un labflahschanu no sawa debbesu tehwa ar tik pateizigu un pasemmigu prahtu fanemm, fa laimé un preekà mißtu tehwu ne aismirßt. Retti tahdu pasemmigu un pastahwigu tizzibu atraddihß, faß zilwekam palihdß frustu un behdaß ar tik pazeetigu behrna prahtu panest, fa tahß winnu wehl zee-ta? ar tehwu un ar pestitaju sadraubse. — Kad tum-scha zilweka firdß par kahdahm bailibahm un breefmahm istrühkfahß, tad gan ar mutti un mehli fakka: „af tu Deewa spehßß! — tee irr Deewa darbi!“ tomehr dwehsele ikreisßß Deewagohdibu un winna schehligu un gudru waldischenu ne-atfihßt. Tumschais zilweka prahtß leekahß dohmaht, fa laikam Deewßß tam tik gruht darroht, prett nabbagu zilweku dusmodamees, fà dasch-fahrt zilweßß prett zilweku dusmojahß. Woi tad ne dsirdam ikdeenahß, fà zitti laudis, kad Deewßß tohß peemelle, woi ar kruffu, woi ar lohpu sprachschenu, woi ar mahjahß un mantahß noslihfschenu, raudadami un schehlodamees fakka: „Deewßß nosohdija! Deewßß nostrahpeja!“ Un ne-atfihßt nabbadßini, fa Deewßß ar tehwa prahtu un apscheloschenu sawam behrnam frustu un behdaß par atfihschenu un par pamahzischenu

peestelle, „lai zilweks fawâ peemefleschanas laifâ apdohma, kas pee winna meera buhtu waijadfigs“ (Luhf. 19, 42.) — un lai mahzahs, „us to dohmaht, kas irr augshâ, ne us to, kas wirs-senmes.“ (Koloff. 3, 2.)

Nu lassait, mihli, un noscheshlodami noscheshlojeet tohs, kas tik schaubigi tizzibâ un tik tumfschi prahtâ, ka no wiffadeem neekeem bihstahs, un us blehnahm un mahneem fawu zerribu leek. — Dee fawâ tumshâ prahtâ dohma, ka laifant Kahde un nelaimé, zeeschanas un gruhthas no Kahdeem launeem garreem, no launeem zilwekeem, no burschanas un nolahdeschanas, un no zitteem tahdeem neekeem zekkotees! — Râ winni aplam istruhkshahs, kad lohpi, aitas, sirgi apzirpti (un ne-apdohma, ka tas daschureisi irr pelli un schurku darbs!), ka winni bihstahs, kad ohlas (pauti), gatta, dsihpori, fahrni un neschlawas jeb pesteli kautkahdi kuh-ti eenesti! ka winni raud un bailojahs, kad kummelam pinnekli sagreesti, kad nosprahdsis kakkis jeb fayla gabbals stalli eenests, kad labbibâ wahrpas nolaustas jeb fapihstas! Tad jau stipri dohma, ka nelaimé notiks pee lohpeem, sirgeem un laukeem; tad to weefu, fur wahrpas fapihstas, ne drihkt plaut, un taifa seh-tinu apfahrt, lai arri lohpi ne = aisteek. — Un kad daschfahrt zaur paschu ne-apkohpschamu lohpi friht, jeb pehz Deewa nodohmata prahta krussa labbibu nositt, kad linni noschkeebahs un lauki mas auglu dohd, tad jo stipraki tizz, ka tas no burschanas. — Kad zilwekam kahda wahjiba mettahs, tad winnam nelabbi garri effoht peesittuschees. Za stahsta, ka mehra laifos tah-

di mahnefli effoht staigajufchi, zitti kà lohpi, zitti kà putni. Wezza mahtite effoht gahjufi us affu uhdeni smelt. Tad tur stahwejis ahsis un nelaidis pa zellu; kas to aislahris, tas tuhдали nomirris. Bet mahtite gahjufi garram un eesmehlusfi uhdeni; tod redsejufi, kà lohpi ehdufchi pa labbibu. Tas mehris bijis tee lohpi. Kas nogahjis un no labbibas isdsinnis laukâ, tas nomirris. Utikal zitti effoht redsejufchi, ka mas, smuks sunnihts ar swahrguli pee fakla pa mahjahm lehzis recdams; un kad gahjufchi gulleht us kahdas mahjas, tad tur putnis eefrehjis pakkalâ, un zittâ mahjâ fakkis trihs deenas greesees us kufna tschohres; bet neweens winnu ne=aislahris nebs us winnu sawas azzis mettis.

— Pehz, kad tas gads pahrgahjis, tad wairs neko ne warrejufchi atrast no tahdeem mahnefleem. — Woi tas naw par grehku, tahdeem neekeem tizzelt, kad patš warrenais Deews pehz sawa ne=isdibbinajama prahta, zilwekus ar mehri un fehrgahm peemele un pahrmahza? — Wehl zittas tahdas blehnaš stahsta, no ragganahm un wilkatscha, no wella un puhka bihdamees. — Kad gohwis naw peenigas, tad ragganas ganneem neredsoht effoht gahjufchas no pakkalas, flaukdamas. Bet kad par dauds peena isflaufufchas, tad effoht ja=iswemj un tai weetâ peepes pee kohkeem augoht. — Ragganu sweestu tã warroht pasiht: kallejs lai par trihs gavenu=peektdeenahm pehz pulksten diwipadesmiteem nakti tihri pliks, fails nogehrbees dunzi nokalk. Kad ar tahdu dunzi ragganu sweestâ krusitiski eegreesch, tad tuhдали affinis lezzoht ahra. — Zittâ zeemâ wezza seewa effoht bijufi, kas par ragganu gah-

jufi, un winnai bijis pulks fweesta. Bet pee ohtras
 sehtas fuhts durwim leels tahrys atraddees. Mahjas
 laudis to nehmuschi, noneffuschi us nammu, likkuschi
 namma pawardâ (pohrtâ) karstôs pelnôs un usgahsu-
 schi katli ar karstu uhdeni wirsû. Un kad tas tahrys
 sprahdsis, tad arri ta seewa, kurrâi tas pulks fweesta
 bijis, to paschu brihdi nomirrusi. Tas tahrys effoht
 bijis tas launais gars, kam winna padewusees un kas
 winnai wissu labbu peeneffis; un kad winsch nihzis,
 tad arri tai seewai, kas winnam kalpojusi, bijis janihst
 lihds. — Zitta seewa wahja gullejusi un ne warrejusi
 nekur eet. Sazzijusi us wihru, ka schai wakkarâ ef-
 foht kur ja=eet un newarroht palikkusi negahjusi. Tad
 wihrs apsohlijees winnas weetâ eet; lai fakfoht ween,
 kur ja=eet. Schi gan negribbejusi teift; bet pehz saz-
 zijusi: ka flehti ais durwim faktâ effoht firgš un soh-
 bins; lai firgam kahpoht muggurâ un sohbinî lai nem-
 moht rohka un tad lai jahjoht. Wihrs nogahjis un at-
 raddis stallu un stangali. Bet tas stals par firgu pa-
 lizzis un stangalis par sohbinî. Winsch to stangali ne
 nehmis, bet tai weetâ isfapti nehmis. Kad nu firgam
 uslahpis muggurâ, tad firgš aislehjis us tahdu weetu,
 kur bijis pulks zittu meiteeschu. Zkurrâi bijis saws
 firgš un sohbins un winnas gahjuschas karroht, ka tai,
 kas uswinneschoht, ka preekschneezei wissas weetas
 wairak ragganas effoht ja=eet un tai no wiffa, fo ween
 dabbujoht, leelaka datta peederroht. — Tee meiteeschi
 sawâ starpâ ar saweem sohbineem zirsdami, tâ sazziju-
 schi: „schodeen zirtischu, rihtu nepasihsi.“ Bet kad
 tas wihrs ar isfapti zirtis, tad winnas sazzijuschas:

„schodeen zirtifchu, rihtu pasihfi.“ — Kad nu beigu-
 fchi karroht, tad tas wihrs atraddees sawâs mahjâs
 un firgu palaidis wakkâ. Sirgs eegahjis flehti un pa-
 lizzis atkal par skallu. — Rihtâ nahkufchas zittas bah-
 bas no zittahn mahjahm pee tahs, ais kurras tas
 wihrs bijis us karroschanas, un fahkufchas schelotees,
 fa zittai bijusi rohka pahrzirsta, zittai kahja, zittai fah-
 ni, zittai wehders! —

Brihnumâ! ak brihnumâ! fa wehl muhsu laikôs
 tahdas blehnas un pasakkas zeeni un no tahdeem nee-
 keem bihstahs, kas muhscham naw bijuschu un muh-
 scham ne buhs! — Ja nu gribbat lassihht un labbi is-
 smeetees, mihti, tad schè wehl kahdas bahbu pasakkas
 warrat lassihht, kas mahza, kâ zilweks par wilku warrehs
 palikt. — Bet tad effoht jafargahs, fa jehgers ne-
 useet, kam sudraba lohde plintê. Ur to noschauâ kâ
 sumni! — Zitti fakka, fa appaksch ezzescheem effoht
 jaleen zauri, tad par wilku paleekoht. Zitti atkal tâ
 stahsta: fainneeks gahjis art us tihrumu ar puisfi. Kad
 isarruschees un nahzis brohkasta laiks, tad fainneeks
 juhdsis firgu semmê un fazzijis, lai puisis arroht ar fa-
 wu firgu; schis eeschoht us meschu, tur dabbuschoht
 jaumu ehdeeni filtu. Aiseet fainneeks; aiseet puisis
 pakkalâ, stattiht, kâ schis dabbusch jaumu ehdeeni. Tad
 winsch werrahs, fa schis kreflu apgreesis, tad atkal
 apwilzis muggurâ un islihdis trihs reises zaur sakahrza
 zaurumu; nu par wilku palizzis, aislehzis prohjam un
 fahchris aitu no ganneem. Puisis arri tâpatt luhfojis
 darriht, tâpatt zaurlihdis un palizzis par wilku. Tad
 gahjis ahra, nahzis pee sawa firga; sirgs istrubzees,

fahziß lehft us sehtu. Lezz schis pakkalâ sirgam! Tur
 fainneekß jau atkal no sehtas nahf pretti, sakerr sirgu,
 fanenum to puifu, kas par wilku palizzis, norwedd us
 meschu, un atkal laisch turpatt zauri. Tad palizzis
 par zilweku! — Redset, mihli, tahduß neekus un
 smeeklus wezzôs tumschôs laifôs laudis irr sadohmajus-
 schi, un wehl lihds schai baltai deeninaï ne gribb atmest.
 Tapatt kâ wezzaki winneem stahstija, tapatt nu winni
 behrneem, kurreem labbak debbesu = leetas un Deewa
 mahzibas buhtu jastahsta. Ur tahdeem blehnu stah-
 steem nabbagu behrninu prahtu fabeede, tã ka pehz ar
 paschu Deewa mahzibu ne warr wairs apffaidroht. Lihds
 pascham wezzumam tahdi no ragganahm, no puhkeem,
 no willatscha un bubbula bihstahs, un atkal jaunakus
 beede un apmahna. — Sakka arri beededami, ka laumi
 garri buhschoht peemestees pee nekristita behrnina, ar
 ko pahri par pufßnakti laukã us zetta paleek. — No
 tahdas weetas, kur kahds ferim gallu darrijis, jeb
 ahtrã nahwê nomirris, pehz septineem jeb dewineem
 gaddeem nakßlaikã stipri effoht jabihstahs. Jo ta es-
 foht neweeta un launnais tur zellagahjejus ilgi wadda-
 joht apfahrt. — Kad peedsehriß zilwekß tumschã nakfi
 pa zellu eedams, rinki ween staiga, un ne warr gallã
 tift, tad nelabbais winnu effoht mahnijis. Kad tahlu,
 tahlu kahdu brehßschanu dsirdoht, tad lai ne klausoht,
 un lai ne=eljoht turwu; tas effoht wels, kas nejehdßigus
 gribboht atwilt no zitteem nohst un samaitaht. Kad
 tekfi un kummeli kuhfi noswihduschi, tad woi wels woi
 leeturehns teem effoht kahpiß muggurã un nojahdijis.
 — Kas wakkarôs gulleht eedams swilpo, tam wels

rahdohtees murgôs. — Kad blehschi, fawahm negan-
 tahm eefahroschanahm paklausidami, apsfahdejahs,
 tad sakka, aisbildinadamees, un sawu besdeewibu ne-
 gribbedami atsicht: „tak laikam mums launais peesit-
 tees, ka mums to bij darriht.“ — Ur stipru weesuli
 mahjas un lauku swehtiba aiseijoht; kurru zilweku ais-
 nemmoht, tas paleekoht flims; tur effoht wels un rag-
 ganas flakt, kas aisneffoht swehtibu prohjam, un no-
 sohgoht nauduu un labbibu. Kad ihsti tai weeta, fur
 weesulis wiss-stipraki greeschahs ar zirwi jeb nasi eezehrt,
 tad raggana to rikku gan saferroht, ar to zirteeni dab-
 bujusi; bet pehz tak dabbuschoht sinnaht, kas winna
 bijusi. Jo pee rohkas jeb kahjas zirteeni warreschoht
 pasicht. — Ja gribbi sinnaht, kurra raggana tawas
 gohwis flauka, tad waffaras = swehtkôs no kahdas sah-
 les (es labbi ne sinnu, no kurras), effoht jafahf brilles
 wiht, pamasam arweenu, ta, ka Jahna waffara beids.
 Tad lai eet us basnizu Jahna deena, un lai usleef scho
 brilli; tad wiffas ragganas pasichchoht ar peena span-
 niti pee rohkas! —

Mahmu tizzigi laudis wehl daudsina ka launeem gar-
 reem un ragganaahm arri pee debbes, pee faules un pee
 mehnescha effoht sawa eespehschana un darrischana. Kad
 faule un mehnes aptumischojahs, tad sakka, ka rag-
 ganas nabbagu fauli un mehnesi maitajoht; un no tah-
 das faules un mehnescha maitaschanas warren bihstahs,
 jo ta rahdoht, ka kurra un mehra laiki un gruhti gaddi
 effoht gaidami. — Kad naktslaikâ pee debbesim seeme-
 la pussè gaischums ar balteem un farkaneem starreem
 atspihd, tad to sauz par baigeem un kahweem; jo tur

nomirruschu farra wihru dwehseles kaujotees. Un kad ap fauli un mehnesi gaischi rinki rahdahs, kad pee debbes astainas swaigsnes cerauga, fo zittahm reisehm ne reds, un kad skaidrà nakti tà rahdahs, itt kà swaigsnes us semmi fristu, tad tumfschi laudis fakka, ka puhkis naudu un labbibu nehsojht, un trihzedami kahdu nelaimi un breefmibu gaida. — Woi tahdi sawâ tumfschâ prahât Deewu ne saimo, kas debbesi un semmi raddiis un par wiffahm leetahm ar warrenu spehku un neisprohtamu, gudribu walda? — Saprohtet, mihli kautini, ka tahdas sihmes pee debbes, pee faules un mehnescha no pascha Deewa irr, un ka no tahm naw jabihstahs; bet ka pee tahm jamahzahs, tam dsihwam, weenspehzigam pasfaules radditajam ar jo tizzigu prahtu gohdu doht. — Jau zitti juhfu starpâ, kas labbâs skohlâs ismahziti un skohlâs mahzibu ne-aismirsufchi, labbi sinna, ka tai leelâ, ne-ismehrojama un besdibbenigâ gaisa isplattijumâ, fo mehš par debbesi sawzam, faule, mehnesš, swaigsnes un patti muhsu semme lid-dinajahs. Schahs wiffas, jau no paschas raddischanas paschas ap sewi greeschahs, itt kà rats ap sawu assi, un irr appalas kà lohdes, un warren, warren leelas. — Bet zittahm wehl sawada staigafchana irr, katrai pa sawu zekku, kà jau Deews no pasfaules eesahkuma katrai zekku nolizzis. — Muhsu semmes lohde arri weenâ weetâ ne pastahw; bet ap sewi paschu rittinadamees, gaisa isplattijumâ pa leelu rinki faulei apfahrt wellahs, no rihta us wakkara pufsi. — Par gadskahrtu scho sawu zekku weenureiji ap fauli apfahrt nobeidš un tad atkal eesahk jaunu. Bet mehnesš,

daudſ mafakſ par fauli un daudſ tuwak' pee ſemmes
 buhdams, ap muhſu ſemmes lohbi apkahrt tekk, par
 gadda laiku 13 reiſes. — Kad nu jaunâ mehneſi daſch-
 fahrt gaddahſ, ka mehneſſ ittin taiſni ſtarp faules un
 ſemmes ſtahw, tad irr ſaprohtams, ka ſemmes dſihwo-
 taji fauli ne warr redſeht aiſ mehneſcha, kaſ preekſchâ
 ſtahw; un ta irr faules aptumſchoſchana. — Bet
 kad atkal pilnâ mehneſi gaddahſ, ka ſemme taiſni ſtarp
 faules un mehneſcha ſtahw, tad redſam mehneſi ap-
 tumſchotu, tapehſ, ka ſemme, preekſchâ ſtahwedama,
 faules ſtarreem ne leek mehneſi apſpihdeht. Swaigſnu
 prahtigi mihi ar leelu galwas lauſſiſchana jau uſ gaddu
 ſinteneem irr aprehkinajuſchi, kurrôſ gaddôſ un kur-
 râſ deenâſ kahda faules jeb mehneſcha aptumſchoſchana
 gaddiſees. Zſgadduſ ſawâ Kalenderi warrat laſſiht,
 kurrâ deenâ un ſtundâ buhſ; un ja patihk, noſazzitâ
 deenâ un ſtundâ warrat ſtattiht. Gan atraddiſeet, ka
 laika grahmata naw apmellojuſees. — Pee ta jau lehti
 warrat ſapraſt, ka ragganahm, kaut arri winnaſ buh-
 tu bijuſchaſ, pee faules un pee mehneſcha nekahda dat-
 la naw, un ka prahtigam zilwekam par tahdahm lee-
 tahm naw jabihſtahſ. — Eſ juns tē wehl kahduſ ſtah-
 ſtuſ gribbu ſtahſtiht, no kurreem warrat mahziteeſ,
 ziſ tumſchi wehl tee zilweki, kaſ par faules un mehne-
 ſcha maitaſchana bihſtahſ; un ziſ derriga zilwekeem
 Kaidra ſinnaſchana par tahdahm ſihmehm pee debbeeſ.
 Preekſch kahdeem 400 gaddeem gudrſ wihrſ, ar wahr-
 du Kolumbuſ, ar fuggeem par leelu, leelu juhru brauf-
 dâms, jaunâſ fallâſ un ſemmes dohmaja uſeet, kaſ
 tobrihdi wehl nebija ſinnamaſ. Un winnam labbi lai-

mejahs, ka arweenu us wakkara pussi turredamees, to warren leelu un plattu semmes dattu usgahje, ko taggad ar wahrdu fauzam: Amerika. Tahs semmes eedsihwotaji bija pagani un lohti tumfschi, tapatt, ka Latweeschi to reisi, kad pirimi Wahzeeschi ar fuggeem us Widsemmi atbrauze. Wiini tohs sweschineekus ne-ceredseja un teem ne gribbeja pahrtikku gahdaht. — Paschu laiku Kolumbus ar rehtinaschanu bij isgudrojis, ka mehnescha aptumschoschana effoht gaidama. Winsch tohs paganu laudis beededams, ta ka paredsedams teize, ka winnu deewi effoht saskaituschees un dusnigi, un wiini buhschoht mehnesi maitaht, par to, ka schee tohs sweschineekus ne-ceredsoht. Kad nu noliktâ laikâ ta notikke, ka winsch bij fazziis, tad tee laudis no Kolumbus breefnigi bijahs, un to, ka kahdu spehzigu burwi peeluhdse, ka winsch tohs deewus atkal apmeerinatu; un atnesse pahrtikku, un darrija wissu, ko Kolumbus pawehleja. —

Kad nu juhs, mihli, tahdas sihmes pee faules, pee mehnescha, pee swaigsneem un gaisâ eerangat, tad nebihsteetes, ka paganu laudis. Jo tai leelâ debbesisplattijumâ dauds tuhkstoschu=tuhkstoschas swaigsnes un arri zittas astainas, ar sawadu gaischumu apspihdetas, pehz Deewa prahta pa sawadeem zetteem staiga, ka ikbrishcham winnas ne reds. Tur arri pehz Deewa prahta wiss-wissadi twaiki gaisâ saspreeschahs, kas no semmes un uhdens, no purwjeem un stahdeem, no puuscheem kohkeem un fauleem us augschu fazeltahs. Tur irr sehrami twaiki, no kurreem sibbens un pehrkons, uggunigas lohdes gaisâ, ruhfa un malditaji ug-

guni (spihgoni) rohbaß; un uhdenß twaiki, kaß dohd lectu un sneegu, miglu un kruffu. Schee twaiki dasch-
 fahrt no faules, jeb no swaigsnehm un mehnescha fa-
 wadi irr apspihdefi, un tad pee debbes eerangam uggun-
 nigaß lohdes, woi rinkus ap fauli un mehnesi, woi gai-
 schu spohschumu seemela puffed. Daschureisi tahdi twaiki
 arr pa semmes wirsü isplehschahß un eedeggahß; un
 kad wehjsch winnus schurp un turp dsenn, tad tumfschi
 zilweki fakka, ka tas effoht wiltigs ugguns. Tizzigs
 zilweks to wissu cerauga, nebihdamees; jo winsch no
 swehteem raksteem mahzahß: „ka eeksch Deewa wiffas
 leetas irr radditas, kaß irr debbesis un semmeswirsü,
 redsamas un neredamas (Koloß. I, 16).“ Prachtigs
 zilweks sinna, ka puhki un ragganas pawiffam naw,
 kaß tahdus darbus warretu darriht; — winsch pee
 schahm sihmehm Deewa gohdibu un spehku arweenu
 skaidraki atsihst; un pateiz Deewam, ka pehrkoni, sib-
 beni un ruhfa pehz Deewa gudra padohma muhsu gaisu
 no neganteem twaikeem tihri, lai wahjibas un mehriß
 starp zilwekeem ne wairojahß.

Lapatt ka blehnutizzigi laudis no puhkeem un rag-
 ganahm bihstahß, ta arri no mirroneem un gribbe-
 tajeem. Kad nomirruschewu tehewu murgos un fapnos
 rebs, tad dohma, ka winsch laikam fawas dallas gribb
 no wiffas mantas un buhschanas. Kad ar kahdu zil-
 weku naidigi dsihwojuschi, un winsch nomirft, tad
 dohma, ka winsch wainigs pee wiffas nelaimes un grub-
 tibas, kaß jazeesch. — Un ja tu behres effi aizinahts,
 un ne nogahjis, jeb gahjis, bet labbi ne dschris, tad es-
 soht jabihstahß. Jo tas mirrons, kam ta pehdigu goh-

du atrahwis, atreebotees un darroht, ka tew kahda wahjiba peesittotees. Det ja ween scho grahmatinu lihds gallam gribbi islassiht, tad arri warresi mahzitees, fa ja=atkohschahs! — No wahrdeem un wahrdnee: Keem tumschi laudis arri bihstahs; jo teem effoht sawada eespehschana. Un reds! kahdi winni nejehdfigi! Tikpatt tizz, ka no wahrdeem launums mettotees, un ka ar wahrdeem atkal launumu warroht nogreest. Tikpatt no labba wahrda bihstahs, fa no launa! — Behrnina mahte wis ne gribb dsirdeht, kad kas winnas behrnu nosakka par jauku, leelu skaitu. Mahjas saimneeze ne gribb, ka winnas lohpus buhs isleelicht, jeb putnus un lohpus skaitiht. — Atkal skaudigi wahrdi un lahsti tahdeem tik leelas bailes darra, ka gandrihs par saweem grehkeem tik dauds ne bailojahs. — Kad kahds gruhstums jazeesch, tad atminnahs, kurreu reisi ar zittu kahda bahrschana un lammaschana bijusi, un sakka: are, fa winsch manni nosfaude; fa man ar swehteem lahsteem nolahdeja! — Kahds negants zilweks, kam bij krihtama waina, ar puscheneeka seewu sabahrees, winnas behrnus ta nolahdeja: „lai tawi behrni tapatt spehlejahs un plohsahs, fa es!“ — Un pehz masa laika winnas wezzaka meitina ar krihtamu wainu palikke slumma. Wissi laudis isbrihnojahs un isbihjahs par tik stipreem lahsteem; — bet neweens ne=apdohmaja, ka swehti Deewa raksti sakka: „besdeewiga mutte irr pilna lahdeschanas (Dahw. ds. gr. 10, 7.), bet itt fa putnis noliddina, itt fa besdeliga aisskreen, tapatt nenopelniti lahsti neaisnemn (Sahl. sakk. w. 26, 2).“ Un nesapratte, ka ta meitina no redseschanas un

leelas isbihjaschanas to paschu flimmibu bij dabbutusi,
bet ne no besdeewiga zilweka lahsteem. — Atkal zittu
reisi feewa ar sihdannu behrninu us basnizu brauzoht,
dsirdeja, ka ohtrs puscheneeks, kas ar winnu bija naidâ,
no pakkalas malle. No basnizas atbrauzoht, pats
brangais sirgs, kas kammanâs bij eejuhgt, nosprah-
ge. Red! wehl pehz gaddeem wissi leeli, ka winsch
no pakkalas nomallis. — Ak, tawu leelu tumfibu!
Woi tad pats Deews ne turr wiffas leetas sawâ spehzigâ
rohâ? Woi tad Deewa swehti raksti ne sakka: „ka ne-
weens swirbulâ ne kriht semmê, bes muhsu Tehwa?“
— Râ tad nabbagam semmes tahrpam, kas pats Dee-
wa rohâs stahw, un kâ winna ffaudibai un lahsteem
tahda eespehschana warretu buht, ka Deewa behrnam
par to buhtu jabihstahs? — Kaut Deews juhfu wahju
tizzibu wairotu un stipringtu, ka juhs behdu deenâs
wairs ne raudatohs par launu zilweku ffaudibu un lah-
steem; bet appaksch Deewa warrenas rohâs pasem-
modamees ar tizzigu prahtu fazzitu: „tas Kungs irr de-
wis, tas Kungs irr nehmis; lai ta Kunga wahrds irr
flawehts (Njab. I, 21).“ — Tad juhs arri ne tizzetu
fo tumfschi laudis sakka, ka zittas deenas nelaimigas,
furrâs schahdi un tahdi darbi ne-effoht jadarra. — Kas
leelâ frustdeenâ pee mahjas darbu strahda, tam pehr-
koni ffahti darroht; bet kas us laukeem strahda, ta
labbibu frussa nosittoht. Tapehz arri zitti scho swehtu
frust-deenu par leelu fruffas deenu fauz; un tahs diwi
zettortdeenâs paprecksch par pirmu un ohtru fruffas
deenu; un zittahrt schâs deenâs us tiltu taifschanu
gahje, bet zittu darbu ne strahdaja. Gehrdes un Win-

✓ dus = jeb Mattinu deenu par kustonu deenahm fauz; kas tahs ne swehti, tam kustoni no = ehdischoht tihruma un dahrsa = auglus. Saunâ mehnesi audekli ne schkehre, jo nestipris buhschoht; un jaunu kreflu ne schuhj; jo kohdi apehdischoht. Linnus ne buhs wehryt preeksch deegeem peena mehnesi un no kannepeem striktus ne buhs taisiht wezzâ mehnesi. — Wezzâ mehnesi ne buhs putrainus taisiht, zittadi kohdi nahfoht eekschâ. Kas
 ✓ Labrentscha deenâ kull un ugguni uskurr, tam tai seemâ kahda ehka ar ugguni noslihtstohht. — Bet ja tomehr krahnsis jakurr, tad uhdens spanni leek aiskrasni. Luh-
 ✓ ziana = jeb Lassina = deenâ un pirmâs augstu swehtku deenâs
 ✓ sirgeem dsert ne = effoht jadohd. Kas Mikkela deenâ wehrpj, tam aitas ne = isdohdotees labbi; Gawenu laikâ ne drihtstohht bahrdi dsiht, zittadi sakki no = ehdoht waffara-ju asnis; ne drihtstohht wilku peeminneht, bet par wez-
 ziti jafauz. Tanni paschâ laikâ galka ne = effoht pee wahrda jafauz, bet nosauz par busi. Kad blukku wak-
 fara, kas irr dwchselu waffars, wehrpj, tad pelles dsihjas iskappajohht. Tapehz wispahri Widsenmei un Kursenmei zettortdeenâs waffarâ, gawenu laikâ meite-
 schi ne wehrpj; zittâ mallâ arri zauru gaddu zettortdee-
 ✓ nas waffarâ ne wehrpj; jo ta effoht Mahrias peedsim-
 ✓ schanas deena. Kas Mahrias pasluddinaschanas deenâ galwu sukka, tam wistas dahrsus iskaffoht. Ja leclâ zettortdeenâ un peektdeenâ, ap to stundu, kad swanna, deenaswidnus wehisch puhsch, tad tas wehisch teefoht eeswannihst, un puhchoht wissu waffaru. Peektdeena effoht nedeena (nelaimiga deena) teem, kas laulibâ gribb eedohtees; peektdeenâ un sestdeenâ behrnini ne-

effoht jakristi. — Zahna deena, Pehtera deena, Sih-
 man Juhda deena, Mahrtna deena mahjäs effoht ja-
 fwehti; — bet pee kunga darba warroht eet; jo wiffi
 grehki us winna paleekoht. — Kad laiks grohsahs, tad
 deenas effoht wainigas. Kad ruddeni agri falst, tad
 fakka: „Jehkabs eemett pirmu afmini uhdeni, Labren-
 zis ohtru, Mikkelis treschu; tad jau seemai wahrte wal-
 lä.“ Tirgus deenâ ne buhs kull, ne linnus mehrkt,
 ne pluhkt; linnus ne buhs seht, kad wellejahs, zittadi
 linni usnahkoht, kâ sawelleti. — Wehl kahda grah-
 matina juhsu starpâ wilschus irr eewihlusees, miikli Lat-
 weesch, par kurren teescham ne warr isdohmaht, kas
 un kahdi tee wiltneeki bijusch, kas juns to rohkâ eede-
 wusch. Driffketa winna naw; bet zits no zitta irr no-
 rakstijis. Tur stahsta, kâ Deewõ to grahmatu effoht
 farakstijis zaur sawu engeli Mikkel, un ar selta rak-
 steem rakstite pee muns us semmi suhtijis. Kâ ballohdõ
 winna effoht liddinajusees un kas to gribbeja nemt, no
 ta fargajusees; bet kas winnu gribbeja norakstih, pee
 ta winna greefjusees un atdarrijusees patti wakkâ. —
 Tad nu mahza, kâ 42 deenas gadsfahrta effoht nelai-
 migas deenas. No teem zilwekeem, kas tannis 42
 deenâs apslimst, retti weens zelsees; tee behrni, kas
 schâs deenâs peedsenn, ilgi ne dsihwohs; un ja dsih-
 wohs, tad buhs nelaimigi. Tee laudis, kas tannis
 deenâs apprezzejahs, kohpâ ne dsihwohs; un ja dsih-
 wohs, tad nesaderrigi un eeksch truhkuma dsihwohs.
 Schinnis deenâs ne buhs nekahdu stahdu stahdiht, ne-
 kahdu sehflu seht, arri ne buhs nekahdu jaunu lohpu at-
 schkirt; jo, ko ween tannis deenâs darra, kas isnihst.

— Un wehl effoht septinas ihsti nelaimigas deenas; ta deena, kurrâ Zuhdas peedsimmiß, kurrâ Pestitais nodohs, kurrâ wels no debbesim nomests, kurrâ Sodomâ un Gomorra sâbedsinata, un tâ prohjam. Schâs deenâs ne buhs us tahlu zellu eet, un tee behrni, kas tannis deenâs peedsemm, tee mirst kahdâ breefmibâ.

— Weidsoht schi grahamata wehl ar besdeewigu Deewa saimoschanu tâ leezina: „Es jums sakkû, ka es, Jesus Kristus, scho grahamatu issttu, ar paschu sawu rohku raksttu; un kas pretti runna, tas no mannis nekahdu palihdsibu ne warr dabduht. Un kam ta grahamata irr un ne rahda, tas irr nolahdehts no tahs kristigas draudses. Scho grahamatu jums buhs norakstitt un kad jums tik dauds grehku buhtu, kâ swaigsnes pee debbesim irr, un tik dauds, kâ smiltis pee jubras un kâ lappu us kohkeem, tad tee jums buhs peedohti. Kam ta grahamata eeksch mahjahm, jeb to pee few nehfa, tee ne tiks skahde pehrkona laikâ un buhs pasargati no ugungus un uhdens. Ja kahda gaspaschina jeb seewina scho grahamatinu pee few nessihß, tad ta teizamus auglus un flawejamus nessihß wirssemmes. Wet kas nettiz, fo schi grahamata mahza, tam buhs mirt, un winna behrni launâ nahwê mirß; tee tiks neschehligi soh-diti ellê.“

Lai Deewß peedoht teem, kas ar tahdahm blehnahm irr dohmajuschî sawus brachus un mahses apmahniht; un ar tahdu Deewa saimoschanu sawas paschas dwehfeles irr apgruhtinajuschî. Lai tas Kungs pehz sawas leelas apscheloschanas skaidram gaischumam no saweem swehteem raksteem leef atspihdeht muhsu starpâ,

ka ne = atrohdaḥs wairḥ, kaḥ taḥdaḥ blehnaḥ fanemm,
 un tiḥ beḥdeewigeem mahneem tizz. — Wiḥḥas deenas
 irr ta paḥḥa ſchehliga un ſpehzigā Deewa darritas;
 wiḥḥas deenāḥ Deewḥ muḥḥ apḥarga ar teḥwa prahtu
 un muḥḥ apḥwehti ar labbahm dahwanahm un pilni-
 gahm dahwinafchanahm. Tapeḥz wiḥḥas deenas mumḥ
 irr labbas, un paḥḥi gruhta behdu deenā irr labba, ja
 mehḥ ween kaḥrā deenā ḥſennameeḥ, tam debbeḥu teḥ-
 wam pa praḥtam darriht, un ja kaḥrā deenā peenem-
 mameeḥ atḥiḥſchanā un deewahiḥjaḥchanā un peemih-
 libā pee Deewa un zilwekeem. Tapeḥz arri ſwehti
 Deewa rakḥḥi ſakka: „lai tawā ſtarpā ne teḥf atrakḥḥ,
 kaḥ ſihleſchanas zeeni, jeb laika zeenitaiḥ, jeb kaḥ put-
 nu breḥkḥchanu zeeni, jeb burwiḥ, jeb apmahnitaiḥ,
 kaḥ apmahniſchanas, jeb kaḥ ſihlneeka garru jauta, jeb
 ſihmeḥ zeenitaiḥ, jeb kaḥ toḥḥ mirruſchuḥ jauta. Jo,
 wiḥḥ, kaḥ to darra, irr tam Kungam weenā neganti-
 ba. ſchaḥḥ tautas zeeni toḥḥ laika zeenitajuḥ un ſihl-
 neekuḥ; bet tew taḥ tā nepeeklahjaḥḥ (5 Moḥḥ. 13, 10.
 11, 12, 14.)“ „Zumḥ ne buḥḥ leekuḥ laikuḥ iḥweh-
 leht,“ ſakka Deewa wahrḥi (3 Moḥḥ. 19, 26.). Un
 miḥlaiḥ peḥḥitaiḥ mahza: „taḥ irr gan, ka iḥweenai
 deenai ſawaḥ paḥḥaḥ behdaḥ irr (Matt. 6, 34.)“ Ta-
 peḥz ne wairojeet aplam ſawaḥ behdaḥ un gruhtibaḥ,
 kà nejeḥḥḥſigi un netizzigi zittaḥ deenas par nelaimigahm
 turredami! —

Zumſchi un mahau tizzigi laudiḥ wehl daudḥ taḥbu
 neeku daudſina un biḥſtaḥḥ, kò gan ne warr wiḥḥu iḥſin-
 naht un iḥteikt. Kad funḥ doḥbi iḥkaḥḥa, kad puḥziḥ
 breḥz, kad uḥpiḥ waid, kad ſakḥiḥ paḥr zettu teḥf paḥri,

kad isbrauzoht wezzu bahbu durwis fateek, tad tas ne-
 effoht par labbu, bet par fliftu. — Kad suns kauz,
 galwu pazehlis, jeb kad wahweris pa juntu sfreen,
 tad mahja ar ugguni noslihtstoht. — Kad mahja eedeg-
 gusees, tad ugguns eijoht teem zilwekeem pakkala, kas
 tai mahja dsihwo. Tapeh; winni ne=effoht jalaisch tai
 pussè, fur wehl ehkas; bet us ohtru pussi prohjam ja-
 dsenn; jo ugguns teem dohdotees pakkala. — Pee
 uggungrehka daschureisi leels frusts rahdotees uggun-
 ni; tad tur zilweks effoht leesmas; bet kad winsch is-
 glahbts, tad to frustu wairs ne redsoht. — Kad suns
 gaudo, galwu pee semmi nolizzis, un kad dsegguse
 kuhfo pagalmâ, tad weenam no tahs mahjas jamirft
 (sinmans, gar mirs! bet ne dehl sunna gandoschanas,
 ne dehl dsegguses aiskuhfoschanas; bet tadehl ka zil-
 wekam jamirft, ikkatram sawâ lailâ.). — Kam us-
 azzis wirs deggona sa=auguschas, tam uhdeni effoht ja-
 beidsahs. Ja flimneekam gulloht kahjas us durwin
 greestas, tad effoht jamirft. Un kad mahzitais pee
 flimmineeku nahk, tad tee, kas tahdus neekus zeeni,
 pee mahzitaja sirgeem sakkahs pasiht, woi no flimma
 dsihwotais buhs, woi mirreis. Un ja sirgi, ar fo lihki
 gribb aisdwest, durwju preekschâ dirft un galwu nolaisch
 semmè, tad no tahs mahjas atkal drihs lihkis buhschoht
 ja=iswedd. Tilkatt ween buhschoht, kad lihki apswan-
 na, un swans (pulkstens) wehl reisi atskann. — Kas
 skallu resgallâ eededsina, to ar kahjahm papreekschu
 kapsehtâ eenessischoht. Kas kaffi nositt, tas winnâ
 dsihwibâ bes azzim staigaschoht. Kas ohtram azzis
 splaun, tam winnâ pasaulè karsts afmins buhschoht

jal.ifa; un fas us deggoshahm ohglehm splaun, tam puhtites us mehles mettotees. Fas sunnam maisi rahda, bet ne dohd, tam azzis meesis (kunnas puppis) augoht; fas zirzeni nomaita, ta drehbes kustoni fa=ehdischoht. — Kad tulschu behrna schuhpuli schuhpo, tad behrns paleekoht nemeerigs. Kad nekristita behrni-na autinus istaba ne kalte, bet faule, un ar rohku ne taifa glubdu, tad fas par fliktu effoht. Kad ar wahli behrnu drehbes welle, tad meega truhstotees. Jauna meita ne=effoht labba behrna aukla. Us behrnu ne buhs fazziht: fruppis, jo winsch tad trihs deenas ne=augoht. Ja behrni wakkaros ar ugguni spehle; tad nakti gultu peemeesoht. Kad jauni behrni, kam sobbu naw, mihslojahs un fshupstahs, tad abbi paleekoht mehmi. — Kad jauna meita ehdeeni wahroht, padrusku gribb baudiht, tad lai nesmekoht no tahs weetas, fur wahrahs; zittadi ar wihru nesatizzigi dschwoschoht. Un kad ehdeeni apjanz, un zits fahli peeberr, tad buhschoht naidis. — Kad weens fahli eeberis ehdeena wahrischanai un ohtrs maisa, tad schim fakka: woi tu gribbi mannus raddus isjaukt? — Diwi lai ugguni ne kurrina, zittadi bahrsees pee ehshanas. — Kad pawassarâ pirmu reisi stahrki cerauga pa gaisu ffreenoht, jeb kad mehfasa (kikkasa, pehrfona kasa,) aishbrehz, tad to gaddu dabbuhs kuhleeni; kad gresnis aishbrehz, tad grehmens dedsinahs, kad lagfbigalla aisdseed, tad peegulneckam drehbes degs; kad ballodis aishbrehz, tad firds to gaddu fahp. — Kad zeelawu pirmu reisi reds us juinta, tad linni buhs weldê; kad us meeta galla, tad taisni isangs. — Kad seeweeschi

wardi pirmu reisi cerauga fausâ semmê, tad gohwis to gaddu no peena fausas; kad uhdeni, tad peenigas. — Saulite to zilweku lahdoht, kas tšchuhstu atstahj dšihwu; jo saulite ne warroht winnas fasildih. — Kas sawas feschas ohderi apgreesch, tam nedohmajohht nau- da buhschoht jamaksa; un kam pastalas aukle waktâ eet, tam lauschu mehles nelabbu flawu taisoht. — Drehbes ne buhs us durwim pakahrt, zittadi zilweks paleekoht kâ pakahrtš eeksch saweem fauleent. — Kad kreflu schuhj, tad deegu paweddeni ne buhs ugguni no- pedsinahht, zittadi uttes nahsoht kreflâ.

Tâpatt, kâ laudiš no neekeem bihstahs, tâpatt atkal us neekeem sawu zerribu leek. Kah- da tizziba, tahdi darbi! Ar blehnahm, mahneem un pesteleem dohma nelaimi nogreest, kad beh- dâs irr eefrittusch, un fwehtibu panahht kad fwehtibas naw! —

Kad tahdi mahnu tizzigi laudiš ta kunga baušlibu nenemm wehrâ, kas sakka: „Es esmu tas kungs tawš Deewš; tew ne buhs zittus fwechus deewus turreht preeksch mannim,“ — tad jau laikam elka; deeweem tizz un kalpo. — Bihstahs, kad dohma, ka elka- deewi faskaituschees; un no winneem labbumu gaida, kad dohma, ka winni labprahtigi. — Un tâpatt kâ zitti sawam muischaslungam kahdu pušwehriš us muischu nowedd, kad no kunga dušmahm bihstahs, woi kahdu schehlastibu gribb isluhgtees; un mahzitaju ar pahru desmits ohlu (pautu) dohma winneht, lai tâ darra, kâ winni gribb: tâ nu arri schee elku tizzigi saweem elka- deeweem wišfadaš dahwanas un uppurus neff, lai tee

narw launnigi, bet labbi. Mahjas deewus noliftôs laifôs
 ar uppureem un dahwanahm peepilda. Mahrtinôs,
 Sihmon Juhda deenâ, Turra deenâ un zittâs swehti-
 jamâs deenâs tſchetrus gailus kauj, allu, plahzenus
 us galdu usleek. Tad mahjas deeweem papreekschu
 kahdu dalku afschfir un tad wehl paschi ehb; pehz dſeed
 un deij. — Tee ehdeeni ifgaddus tee paschi, un ja kas
 tur pee uppureschanas jarunna, tad tee wahrdi no teh-
 wa dehlam teek darriti ſinnami. — Zittâ zeemâ preeksch
 kahdeem pahru desmits gaddeem Mahrtina waffaru tâ
 swehtija (warr buht, woi-arri taggad wehl kahdâ tum-
 schâ faktâ tâpatt ne swehti!); ſaimneekſ nehme gaili,
 noneſſe us ſirgu ſtalli, peestahjahs pee weena ſirga un
 apzehle gaili ſirgam wiſſapfahrt rinki; bet ne paffal
 ſauler, bet prett ſauli. Kad tas pee wiſſeem ſirgeem
 bij darrihts, kas tai ſtalli atraddahs, tad ſaimineekſ
 gaili nokahwe, pahri turredamſ par ſeeku ar auſahm,
 un turpatt tahs aſſinis iſtezzinadamſ. Tahs auſas ar
 aſſinin iſbehre ſillê, ka wiſſi ſirgi no tahm dabbuja
 ehſt. Bet ar gaila aſſinainu galwu un kaklu ſtalla
 ſtenderes un palohdi apſmehreja un us durwim fruſtu
 wilke. — Nu pataiſija gaili nammâ gattawu preeksch
 ehſchanas, nehme plahzeni un fruſſi ar jaunu usruh-
 guſchu allu, aiſneſſe wiſſu atkal us ſtalli un uſlikke
 turpatt us plaukta, ko ihpaſchi tadehl bij ſagahdajis.
 Rihtâ agri preeksch gaismas ſaimineekam ar wiſſeem
 mahjas puiſcheem ſtalli waijadſeja ſanahft un turpatt
 gaili un plahzeni apehſt, un allu iſdſert. Tâpatt dar-
 wija lohpu kuhſti, tik, ka tur ne gaili bet katra kuhſti
 wiſtu kahwe un ſaimineeze lihſ ar mahjas meiteeſcheem

apehde. — Utrohdahs arri schodeen wehl, kas Mahr-
 tindos, Furra deenâ, leeldeenas rihtâ un seemas sweht-
 ku wakkara tahdas blehnas darra. — Zitti semmes
 mahtei, un zitteem elka-deeweem noliktas deenas us
 kalneem, pee kohkeem, awohteem, fo swehtus fakka;
 pee uppehm, fur jau tehwi tehwi wezzos paganu lai-
 kos uppurejuschi, un us krahsmattahm, pee basnizahm
 un kappeem uppure, wissadas blehnas darridami un
 sinnamus uppureshanas wahrduß runnadami. — Zit-
 tâ weetâ Widsemme ifgaddus Annas deenâ dauds lau-
 dis, kas apsohlijuschees, un nabbagi no wissahm mal-
 lahm pee wezzas basnizas sapulzejahs; — nabbagi
 dseedadami un sawas luhgschanas skaitidami trihs rei-
 ses ap basnizu staiga apfahrt, un wissi, kas tur kahdu
 labbumu mefle, ar teem kohpâ staiga. Nabbageem
 kahpostu lappas un zittus dahrsa auglus rohkâ eedohd,
 lai schee augli labbi isdohdahs. Tad smiltis no basni-
 zas paruschina un no wissa, fo nabbageem dohd, tur
 eeleek eekschâ, maisi, seerus, allu, peenu, seedus, un
 fakka: „kâ mehß effam apnehmuschees, tâ nu par-
 gaddu effam atnahkusch.“ Pehz dahwanu isdallischa-
 nas dseed un danzo. — Wehl zittâ weetâ tai sweht-
 deenâ pehz Jehkaba-deenas kahbâ uppê, sinnamâ wee-
 tâ uppure. — Atkal zittâ weetâ tirgus deenâ dauds
 tahbi tumtschi laudis pee basnizas zellos mettahs, wel-
 lenu no semmes isgreesch, no warra naudas ar nasi
 padrusku nokassa, un eeleek eekschâ, tad nemm kahdu
 masumu no wissas prezzes, fo tirgû gribb isdohd un
 arri eeleek eekschâ un tad atkal wellenu wirsû; lai tee
 deewi, kurreem winni uppurejuschi, laimigu tirgu un

labbu pelnu peeschfir. — Wehl zittâ weetâ Widsem-
 mē irr awohts, fo salka swehtu un uhdeni stipru pee
 dseedinaschanas no wissadahm meesas wainahm un wah-
 jibahm. Jo wezzi laudis stahsta, ka tas awohts at-
 nahfoht no wezzas basnizas un kapsehtas weetas. Tur
 Jahna wakkara no tablahm mallahm un no wissa ta
 aprinka pulks lauschu, ka us tirgu sanahf kohpâ. Wissi,
 kas apsohlijuschees, kahda sliktuma un truhkuma deht
 no=cef, kam slikti sirgi un lohpi un kam pascheem kah-
 da wahjiba irraid, wissu nakti ap awotu ar saweem ehr-
 meem puhlejahs. Nabbagi ya trim un tshetrahm rin-
 dohm apfahrt ap awotu sehd; jo winni no wissas Wid-
 semmes, no Kursemmes un no Leischeem sanahf kohpâ.
 Tad ubbagi sawas luhgschanas skaita un kristigas dseef-
 mas dseed, ta ka ar swehta Pahwila wahrdeem jafal-
 ka: „ka skann Kristus ar belialu kohpâ? (2 Korint. 6,
 15.)“ — ka kristigas dseefmas un luhgschanas ar
 elku kalposchannu fateef? — Tad nu wahjus lohpus un
 sirgus trihs reises wadda apfahrt un mugguru un kustu
 ar uhdeni apleij. Slinmineekus nogehrbj plikkus, no-
 leef pee semmes un apleij ar uhdeni; dre bes pee awota
 atstahj, lai arri wissas sahpes un wahjibas turpatt pa-
 leef. Wet uhdeni kruhses im puddelēs eelej un aiswedd
 lihds us mahjahm, lai mahjas buhschana un lohpu ap-
 kohpschana labbaki lainejahs. Wissu pehz awota sai-
 mineekam, prohti elka deewam, dahwanas un uppu-
 rus dohd, naudu, dsihporus, ohlas (pautus) tschau-
 malas un seedus awotâ eemeftami. Wet nabbagi kau-
 damees ar rohlahm naudu atkal isnemn, semmi un
 duhnus no dibbena fajaukdami, ta ka uhdenus pagallam

netihrs paleek. Zits willas sauju nefs apfahrt trihs reises; tad mett nabbagam flehpi pa sprohgai. Kam zittu dahwanu naw, tas israu j mattu tshuppiti no galwas un eemett eekschâ. Slimmineeki tahs luppataš, ar fo sawu wainu masgajuschi, jeb kahdu naudu trihs reises ap galwu apgreesch un tad eemett — „teem semmes = deeweem, lai launums atstahjahs.“ — Zau-na meita tur reisi sawas kahjas masgaja ar uhdeni, fo no awota bij smehlusi; pehz uppitê islehje, kas no awota aisteff, fazzidama: „lai nu aisteff wiffas man-nas nelaimes un sahpes, pa leelahm uppehm un pa masahm.“ — Weidscht nabbageem maisi, feerus, pee-nu, willu un scho to isdalla, un gaismai austocht ais-brauz us mahjahm. — Nu gan zitti irr, kas fakka, tas awota uhdens effcht wesseligš un spehzigš. Tas gan warr buht; jo Deews ar sawu brihnischku spehku un gudribu dauds tahdus awotus ar wesseligu uhdeni irr raddijis. Tahdu awotu sweschâs semmes wehl dauds wairak irr, ne kâ pee numš. Itt kâ gaisâ wif-fadi twaiki irr, tâ arri juhrâ, uppês un awotôs wif-fadi uhdeni. Zits uhdens irr ruhktš, zits sahligš, zits saldens, zits sehrais, zits dselsainš, zits sahrmainš, zits ittin karsis, kâ wahrihtš, tâ, kâ ohlas (pauti) jeb dsihwi zahli, fo eemett eekschâ, par masu brihtinu gat-tawi teek, ka warr ehst. Wissi tahdi spehki uhdeni irr no Deewa; un zilwekeem par labbu. Jo daschadas wahjibas un wainas ar tahdeem wesseligeem uhdeneem warr isahrstcht, kad dserr un masgajahs. Zittai wai-nai schahds, zittai tahds uhdens geld. Ar weenu pa-schu uhdeni zits warr palikt wessels, zits flimmaks.

— Tomehr neweens ffaidri ne warr sinnaht, woi
 kahds uhdens irr fligts uhdens ween, woi wesseligß, kà
 ween aptekeri un dakteri, kad ar flunstigu wahrischanu
 un sajanfschanu ismekle. — Ja nu tas amohß, par
 kurreu nupatt tikke stahstihß, tà buhtu ismeklehtß un
 uhdens wesseligß atrastß, tad jau gan warretu nahkt,
 dsert un masgatees, kam tahdas mainas irr, kurrain
 tas uhdens wesseligß buhtu atrastß. Bet tad arri tà
 buhtu jabruhke, kà sweschâs semmês tahdus uhdenuß
 bruhke, tshetras jeb feschas neddelas no weetas. —
 Prahtigs zilweß gan lehti saprattihs, ka ta weena
 reise, Jahna nakti, mas gan warrehs palihdseht; bet,
 ja tas uhdens teescham irr spehzigß, tad zits wehl
 flimmaks warrehs palist, kas no-ees ar tahdu wahjibu,
 kurrain tas uhdens ne geld. — Bet tizzigs zilweß
 wehl scho apdohmahß, ka wissi tee ehrmi, ko tumfschi
 laudis tur, nakti sagahjyschi, pee awota darra, irr
 elka deewu kalposchana un besdeewiga Deewa saimo-
 schana. Jo winnu sanahfschana un darrischana nakts
 laikà, teescham ffaidri rahda, ka tur gaismas darbus
 ne darra, bet tumfsibas darbus. Ta staigaschana ap
 awotu trihs reises apfahrt, un wissi tee neeki, ko tur
 eemett eekschâ, parahda, ka tee, kas to darra, pa-
 ligu mekledami, tam ellam, saimineekam tizz, kas
 tur essohht dschwotais eekschâ un laimes un wesselibas
 deweis. — Un kà tahdi tumfschi zilweki ar schelmibu
 mahk mellus isdohmaht, lai neweens winnu uppure-
 schanas weetas ne-aisteek! Tà stahsta, ka mahzitais,
 kas preeksch kahdeem 70 gaddeem scho paschu awotu
 lizzis ispohstihß, neredsigß palizzis; un zits mahzitais,

kaß preeksch 80 gaddeem wezzu uppureschanaß weetu
 krahsmattâ patß ar sawu rohku eesahzis isjaukt, tapehß
 ka wissi semneeki trihzedami un drebbedami stattijuschees
 ween, bet rohkaß ne likkufchi klaht, — jau no ta laika
 ne=effoht wairß tik riftigß! — Lai Deewß par wisseem
 tahdeem netizzigeem un mahnu tizzigeem apschehlojahß,
 ka tee no tumßibaß pee muhschigaß dsihwoschanaß gai-
 schuma warretu tift un no sawaß Deewa saimoschanaß
 atgreesfohß. —

Zitti mahnu tizzigi arri mirruscheem uppurus un
 dahwanas neff, ar wissadeem neekeem dohmadami,
 winnu garrus apremdeht. Ruddens laikâ leelas dsih-
 res sataisa un mirruschuß pee wahrda sawz, lai nahß,
 lai ehd un dserr; un kad dohma, ka winni labbi pee-
 pildijuschees, tad ar flohtahm un kohkeem atkal isdsenn
 no mahjaß laufâ. Us behrehm allasch kahda tschetr-
 kahjiga dsihwiba janokauj; un pirms wehl kaß ko bau-
 dijis, papreeksch kahda dalka mirronam ja=atßchirr,
 puppaß, sirni, putra; un tad sinnamâ weetâ jano-
 mett. — Neweens behrßß ne drihßt dsert pirms pa-
 drufku allus jeb brandwihna us semmi islehjis. — Kaß
 behrßß aizinahtß, tam ne buhß atrautees, bet allasch
 noneßß lihds, ko ehßß un dsert; un ja mahjaß saimneekß
 nomanna, ka mas, tad par to launums mettotees.
 Mirronam sahrkâ eedohßß stallu rohka, lai winnam gai-
 schums teel tumßchâ nahwes=nakti. Zo kreflu, ko
 winsch mirdams nehfaßß, un naudu eeleck sahrkâ un
 wirßu us sahrka, lai nu pirk sirguß, ohrmanuß un lai
 ne rahdahß wairß, ne murgõß, ne sapnõß. Seewina
 pee kappa ap masas meitas galwu warra naudu trihß-

reises apgreese apfahrt un tad cemette kappâ sazzidama : „lai pirfoht firgus, ohrmanus, (fo braukt smiltene (9 juhdssemmes tahlu!).“ Zitti atsprahlê trihs reises smiltis usberer us mirrona sahrku. Zitti pee kappâ rohkas ar snultim masga, trihs reises, lai wiffi grehki us mirrona paleek. — Zittâ tumschâ mallâ saimineeks ahtrâ nahwê nomirre. Tad wiinna peederrigi lihki us galdu lifke, un dehli wirfû, us dehli wellenu un pakawu us wellenu; lai winsch ne dsennahs wairs pakkat pehz sawas dalkas un mantas. — Preeksch kahdeem desmits gaddeem tahds blehdneeks staigajis apfahrt pa Wibsemmi pee senneckeem, leelidamees, ka mirronus un gribbetajus spehjoht isdsiht. Winsch greesis septinus krustus us sehrmaukscha (pishlaga) kohku, to kohku dsinnis eekschâ namma pawardâ un sawus wahrduß runnajis un sazzijis: woi ne dsirdoht? lai klausotees, kâ speedsohschi ween, kâ pelles, behgdami laukâ. Kuh-ti arr tohs paschus ehrmus darrijis un seenas ar uhdeni flazzinajis. Un rettais bij tas saimineeks, kas winnam ne tizzejis un ne lizzis isdsiht.

Sihlneeki un burwji wislabbaki mahkoht isteift, kâ mirruschu garri ja = aprennde. Zo kam wesseliba slihta, un pee mahjas = buhschanas swehtiba masa, tad pee tahdeem meistereem un labdarreem eet. Tad schee, brandwihnâ wehrdamees un zittas blehnas darridami, isteiz, no ka ta wahjiba jeb ffahde zehlfuees. Kad nomanna ka tas paliga mekletais ar kahdu zilweku, kas jau Deewa preekschâ aisgahjis, naidigi irr dsihwojis, jeb kahdâs behrêß ne nogahjis, tad fakka, ka tas mirronß wainigß. Tad mahza, lai eijoht naktswiddu us

kapsehtu, ka neweens ne reds un ne fateek us zellu.
 Jo, ja aiseijohht, jeb atnahkoht kahdu zilweku fastap-
 schoht, tad wiss darbs buhschoht par welti un nelaine
 wehl leelaka palikschoht. (Tad lai noleekoht us ta zil-
 weka kappu naudu, labbibas graudinaus, dsihporus,
 fahli, sirnus, appinaus, padruskai ween; lai sauzohht
 winnu pee wahrda un falkoht: „Lihsite, schè es tew
 atueffu, fo tu effi gribbejusi; bet atlaidi man pee pir-
 mas wesselibas.“) — Daschureisi arri patz sihlneeks eet
 lihds us kapsehtu. Preeksch kahdeem desmits gaddeem
 atpakkat weena saimineeka dehs ar dillamu sehrgu gau-
 schi wahjisch bija. Tehws daschadu paligu meklejis, bet
 ne-atraddis, dewahs wissupehz us Smeili, kas to brih-
 di tai aprinki spehzigakais sihlneeks jeb labdarrs bija.
 Smeillis, wissu labbi isklaufijis un daschadi jautajis,
 wok warr buht tas wahjais ne-effoht peesaukts (behrès,
 woi kshdâ zittâ gohdâ aizinahs, fur ne nogahjis),
 wissupehz sawu leeseschki (siksnes preewiti) nehme un is-
 mehroja lahgu lahgam no elfona lihds pirkstu galleem,
 turklaht pasleppenus wahrduß runnadams un semme
 splaudams teize tà: ta waina irr no kapsehtas. — Nu
 tumshâ ruddens nakti diwi sirgus preeksch wahgeem
 (ratteem) aisjuhds; to flimmu kaschokos eetinne, wah-
 gos (rattos) eelikke un tehws lihds ar Smeili sehдах
 wirsü un brauze, fo ween mahzeja us kapsehtu, wai-
 rak kâ diwi juhdssemmes. Pee kapsehtas peeturreja,
 flimmu no wahgeem (ratteem) iszehle un kapsehtâ
 eewedde. — Wiss bija kluse. — Tad Smeillis pee
 semmes lohziyahs: „labdeen, wellu leelskungs! —
 labdeen, wellu leelamahte! Schè irr sfrehjuschi wihi,

schè irr stehjuschi sirgi; schè jums irr atwests labß mee-
lasts; wessels wehrsis, us dewineem gabbaleem sakap-
pabts un sagraishts.“ (Schohs wahrbus runnajoht
weenu zeetu wahritu ohlu (pautu), us dewineem gab-
baleem sagreestu, nolikke us kappu.) „Schè jums irr
no iffurras labbibas pa dewini lasti.“ (Nu nolikke
Smeilis no iffatras labbibas dewinas graudus us kap-
pu.) „Schè jums irr trihs birkawi appinu“ (trihs
appinu galwinas us kappu nolikke) — „mehrzeet, au-
dsejeet, malleet, zeppeet un bruhwejeet; pascheem buhs
miffa, pascheem buhs paniffa; ehdeet, dsferroet un
dsihwojeet, bet atlaideet scho gohdigu zilweku! Schè
jums irr jauna jumprawa, kas pee fehnina galda seh-
dejust un ar wiinu ehdufi,“ — (nu nolikke weenu
muschu us kappu) „mengejeetees un dsihwojeet ar to;
bet atlaideet scho gohdigu zilweku! Schè jums irr
weens ingests (ehrsels), fehnina muhra stalli audsehts
un barrohts, eemauts un safeglohts, ar grohscheem
un sakkahm;“ (schè Smeilis weenu zirzeni nolikke us
kappu, kas no krahsß schkirbas bij isnemts un ar da-
schadeem dsihporeem safaisihts) — „jahjeet, brauzeet
un glabbajeet; atlaideet scho gohdigu zilweku!“ Wiffu-
pehz Smeilis weenu sauju seena us kappu mette: „schè
jums irr mihsstas seena ziffas, gulleet un wittajeetees;
bet atlaideet scho gohdigu zilweku!“ — Tad Smeilis
atkal pasemmigi klannijahs: „dsihwojeet wesseli, wellu
leelskungß, wellu leelamahte!“ — Un nu ahtri no kap-
sehtas laukâ un lehkschuß us mahjahm prohjam, lai ne
dabbu ar zilweku tiktees. — Tam nabbagam wahjam zil-
wekam, kas jau tà bij turwu pee mirschanas, schi brauf-

fchana, aufstâ nakti, tik leelu semmes gabbalu us to
 ween peelihdseja, ka drihsak no scheijenes aïsgahje.
 Det Smeilis teize: „tur mehš tãpatt wehl wissu ne
 effam nodewuschî un wehrâ likkuschi, kas bija waija-
 dsigs. Kas tahdus wellu eedsihwotajus warr peepil-
 diht un winneem pa prahtam istift!“ — — Tumschi
 laudis wehl dauds tahdas blehnas zeeni un darra, mir-
 ruschus apmeerinadami un isdsihdani, lai no teem lau-
 numš ne mettahš. — Tai weetâ, fur zilwekš nomir-
 ris, leelu dselses naglu eesitt eekschâ. — (Ramehr lihkiš
 naw pawaddihtš, pirti ne kurr, istabu ne slauka, mat-
 tus ne sukka, drehbes ne masga; kas pirti gribb eet un
 galwu sukkaht, lai eijohht pee laiminu.) — Kad lihki no
 mahjäs aïšwedd, tad mirrona salmu ziffas fanemm un
 no pakkalas teem weddejeem us zeltu isness un turpatt
 fadedsina. Ja mirreis apgehrbtš bijis, tad arri tahš
 drehbes lihds fadedsinajamas. Zitti arri pehdigâ azzu-
 mirkli tam aïsgahjejam drehbes norauj un freklu pahr-
 plehsch, jeb kahdu gabbalu jeb skrandu ween no tahm
 drehbehm fadedsina; tas effohht tikpatt labbi, itt kâ wis-
 fas drehbes buhtu fadedsinatas.) Kas ohtrâ rihtâ eijohht
 pelnus apraudsiht, tas warroht sinnaht, kâ us preek-
 schu klahsees. Ja zilweka pehdas pelnšs atrohdaht, tad
 drihs atkal mirronš mahjäs teeohht; ja lohpa pehda,
 tad kahds lohps beidsotees. — Kad lihki seemas laikâ
 us kapsehtu nowedd, tad labbak pa aïšputtinatahm
 ohlnizahm (gatwahm) brauz, ne kâ pa cebrauktu zeltu
 par tihromeem pahri; jo no ta sehjuini nihkstoht. Us
 zetta frustu eegreesch kahdâ kohkâ pee zetta mallas un
 dserr brandiwihnu. Kapsehtâ frustu esprausch kappâ

fahjas gallâ, lai mirronam augſchamzelschanâ irr, pee ka uſzeltees. No kapsehtas atbrauzoht kohku wirfau- nes un ſarrus lausch, lai mirrons ſawas drehbes tur pakare lihds augſchamzelschanas deenai. Us mahju nahkufchi, weddeji mahjas peederrigus ar ſarrineem kull, ko kapsehtâ nolausufchi un ſakka: „ne mirſteet, ne mirſteet, naw wairs ruhmes kapsehtâ,“ —

Mahnu tizzigi kautkahdâ wahjibâ un ſahdê wiſſu- wairak no ſihlneekem un burwjeem, no paredſetajeem un wahr dneekem paligu un atweeglinaschanu gaida. — Kad pee tahdeem blehscheem no-eet, tad ſchee, lab- bu maſſu nonehmufchi, brandwihnâ werrahs, ſahli un tabbakâ puhſch, ſawâ kauſâ brandwihnu leiſ, ar rohku fruſtu mett ſawâ preeſchâ un us ta biffera; tad rohku us glahſi leek un brandwihnu ſtipri ſakratta. Nu ſtat- tahs apdohmigi us tahm brandwihna pehrlehm un run- na lehni, itt kâ buhtu ſtahſtijufchi, no ka ta waina zeh- luſees, bet iſhti ween isjautadami, kahdu wainu patſ paliga mekletaſ dohma. Tad ſakka, walldu wilkda- mi un arweenu wehrdamees: „... tâ, kâ no naida ... tâ, kâ praſſihts, ... tâ, kâ ne dohts,“ un tâ wehl wairak, kamehr no ohtra noproht wiſſu, kas wai- jadſigs. Nu wiſſupehz ſakka, kahda waina effoht un mahza, kâ jadarra. Tas patſ Smeiliſ kahdam pui- ſcham, kam rohka, bij familſuſi, ſazzija, ſawus ehrmus nobeidſis: „ta waina no ta effoht zehluſees, ka puiſis ſaimineezei zimduſ praſſijis un winna ne dewuſi; nu lai nemmoht un nokaffoht druſku ſeltu no ſakta weenâ luppatinâ, lai peeleekoht trihs muſchas klaht, tad to luppatinu ſawihkſtoht un par ſehtas wahrteem ahra is-

mettoht, schohs wahrduß fazzidams: „schè irr trihs jauni puischi, sibda kamsobhds; ar teem spehlejees un danzo, fur tu effi, woi semmjunta, woi us lauka, woi ar grunti, woi bes gruntes, woi eschâ, woi us tih-ruma; bet atlaidi manni.“ — Kad zitti gribb sunnaht, fâ us preekschu klahsees un weiksees, tad sihlneezees tah-duß paschus ehmus darra un schahdu, tahdu neeku stahsta. Un schee nabbadfimi tizz, fâ teescham tâ notikshoht, ar preeku sawu naudu istehredami; jo paredsetais labbu un jauku leetu ween stahsta. Kad oh-las (pauti), fahrni, neschlawas un puschlaki kuhiti jeb mahjâ eenesi, tad tas irr ar sihlneeka sinnu. Un arri sihlneeki ween wislabbaki sinnoht, fo ar tahdahm eene-stahm leetahm warr darriht un fâ nessejam warr atrecht un atkohstees. — Preeksch pahru gaddu atpakkal kah-dâ muishâ awotu tihrija un tur awotâ rumbu atradde, no abbeem galleem aissistu. Eeksch tahs wahgu (rattu) rumbas warr buht jau preeksch gabdeem kahda eenesa leeta laikam bij eeslehgta un nessejam wissu laiku bij jazzeesch. Tahda wahgu (rattu) rumba ar pihlagu (sehr-mauksui) zeeti jakihla; jo winnu tad dsittaki eelaisch semmè, jo tam, kas tahs neschlawas nessis, sliktaki klahjahs; jo pazelt, jo atlabbojahs. Naw wis ilgi, kad burwis sawam rohbeschneekam tâ buhris: Winsch fakaltejis welwè masu maises klaipe, tad nehmis sirgu un appina meetu rohka un jahjis us winna rohbescha. Tad us to pussi burdams, fur winna mahja bijusi, fazzijis: „lai tawi sirgi tik fakaltusch, fâ schis maises klaipe.“ Bet tas, us fo winsch tâ fazzijis, to maises klaipe atraddis, nessis us mahjahm un lizzis ratta rum-

bâ, tad wilziš us awotu ar wihsi, lizziš awotâ eefschâ, ka nemaš ne paleef wallâ un pats ahtri ffehjiš us mahjahn. Nu pats burwiš stipri šabišjees, ka buhs jamiršt semmê, ja neko ne warrehs dabbuht no lizzeja mahjaš, tam šaimineekam ne redsoht. Bet šchiš stipri waktejiš, ka wiensch neko ne dabbu. Nu redš, ka burwiš nahš; no = eet winnam preekschâ. Weena patti wihsje kašjâ; luhšš no šaimineeka ohtras wihses. Šaimineekš nehmiš brangu nuhju un iškuhliš tikkam, ka-mehr gribbejees; un kad labbi ispehriš, tad nehmiš rumbu no awota ahrâ un burwiš preezigi aišgahjiš par kuhleeni pateikdamš! — Šihlneeki tahdeem paliga mekletajeem wehl zittu mahzibu dohd: „lai galku leekoht prettineeka šalmôš, tad winna lohpi ehdoht un šprahgstoht; woi arr kašdas nešchlamaš (puhšchlakus) šataiša, labbibas un ešala graudinuš, ohgles, akmin-tinuš, šilka affakaš un zittuš tahduš neekuš luppatinâ šafeedami; tad appuhsch un apwahrdo un pawehl, eenaidneeka kuhiti, štalli, mahjâ, dahršâ, pagalmâ jeb aplohkâ nolikt. Tad winnam launumuš mettotees.“ — Un kâ winni nabbadšinuš mahš apmahniht! — Šee-winâ no=et pee šihlneezeš, noneff šahli, lai apwahrdojohht. — Šchi, to šahli paturrejušt patti un pelnuš lakkatâ eelikkufi, šakka: lai ne taišoht wallâ; wehjšch wahrduš išpuhschoht, tad ne teekoht neneeka; šiprš effoht! Šeewa us mahju nogahjušt un šahli wairš ne atradduši šawâ lakkatâ, bet pelnuš weetâ, leeli: ta effoht šipra wahrdušeeze, kaš taišoht šahli par pelneem. Pee tahš warroht eet!!

Tee wahrdi, ar ko šihlneeki mahjibas un wiššadas

wainas apwahrdo, pawissam ne pasuhd stary tumscheem laudim. Jo winneem irr tahda tizziba, ka neweens tohs wahrduß, fo winsch no zitta dabbutis, ne drihst lihds nemt kappâ; bet tee us mirschanas gultas fahdam zittam atstahjami. Ja nu kam, us mirschanas gultu buhdamam, neweena ne buhtu, kam tohs wahrduß warretu atstah, tad winsch ffallu nemm, isfakka tohs wahrduß pehz fahrtas un uswelk ar ohgli pee ikfatra wahrda isteitschanas weenu strihpi us ffalla. Kad irr nobeidsis, tad eemett ffallu ugguni, lai fadegg; un nu winsch irr swabbads un warr nirt. — Tahdu wahrdu brihnum dauds irr, fo schee blehnu ampratnecki gan no wiffas firds gribbetu flehpt, bet tomehr nahk sinnamu. Nu gan, kad schi grahmatina nahks lauschu rotka, zitti wahrdi-buhs jamefle; jo kurri sinnamu tikkschi, tee wairs ne palihdscht! — Kad meita addatu mefle, kas semme nokrittusi un ne warr atrast, tad pafleppen fakka mefledama: „semmes=mahte, atdohd' addatinu.“ — Sasistu jeb falaustu faulu ta apwahrdo: „kohks kohka, kauls kaula, aukeem, mescheem, fur bijis, lai paleek; us ta lai wiffi grehki, kas pirmu leeldeen' ohlas (pautus) ne=ehd.“ Pee scheem wahrdeem pederr, fahli appuhst un apwahrdotu fahli uhdeni iskaufcht un ar to to wainu smehrecht. — Zitta tahda siblneeze warrejusi palihdscht teem, kam zaurdurr=fahpe bijusi, kad dewinas reises us fahls schohs wahrduß runnajusi: „durr' fo durdams, nodurr', zaurdurr', nodurr' wahrnahm, schaggatahm;“ — tad to fahli ar uhdeni wahjam eedewusi un arri apsmehrejusi fahpes weetu. — Zitteem irr assins wahrdi, ar fo

affini warroht twert: „melns frauflichts gaisâ ffehje, affintimus pillinaja; aishwerram warra wahrtus, lai pil- lite ne pilleja!“ Zeb tâ: „Zaur kalneem uppe tekk, lih- luminus mehtadama; aistezzeja mihla Mahre, notur- reja strauj=uppiti.“ — Bet preeksch kahdeem 60 gad- deem weenam nabbagam wahrndneekam gan flikti no- tikke ar saweem affins wahrdeem. — To reisi augsta Keisera basnizas teesa us semmehm pa wiffahm drau- dsehm brauze apfahrt, teesu turredama un wiffu basni- zas buhschanu pehz skaidreem liffkumeem eetaifidama, un tik labbi pehz mahzitaju darboschanaß, ka pehz draudsu paklausischanaß un kristigas dsihwoschanaß luh- kodama. Tad nu arri wiffas weetas stipri isklaufsija, woi laudis mahnu tizzibu effoht atmettusehi, woi kah- das uppurefchanaß weetas effoht sinnamas, jeb sihl- neeki, jeb burwji, kas laudis peewiltoht. Un paweh- leja, wiffas uppurefchanaß weetas isphostiht un sihl- neekus apraht un strahpeht. — Zittâ draudsê augsta basnizas teesa dabbuja sinnaht, ka tur burwis effoht; un laudis winna wahrduß fakfoht stiprus. Tad winnu lifke west preekschâ un jautaja: kahdi winnam wahrdi effoht? Winsch drohschi atbild, ka affins wahrdi, un leeli, ka stipri effoht. Tad weens no teesaskungeem winnu sanemm pee rohkas zeet' un ar spalwas nasi win- nam pirksta eegreesis, pawehl, lai nu sawus wahrduß fakfoht. Schis apwahrdo gan, bet ne palihds; affins ne stahjahs! Tad teesaskungs nemm glahsi ar aukstu uh- deni un winna pirkstu uhdeni eeleek. Nu affins drihs stahjahs. — Tad wiffi, kas redseja, nomannija, ka winna apwahrdochana wiltiba, isfmehje, un pee win-

nu wairš ne gahje. — Zittâ draudſê, nupott ſchinnis. laikôs ſkohlmeiſteris, kaš mahzeja affini laiſt, pehz Dee-wa wahrdeem eegahje baſnizaš frohgâ. Tê cerauga zil-wefu, kaš no zittaš mallas atnahziš, dauđs leelahš ar ſawahm ſkohlalm. Râ nu jau to praweetu wairaf zeeni, kaš no ſweſchaš puffeš, tâ ap ſcho arr dauđs laudiš pulzejahš, ſawas mainaš ſuhdš, paligu pagehre. Wiſch wiſſeem apſohla. Skohlmeiſteris praſſa: woi mahfoht arr affiniš twert? — Schiš leelahš, winnam paſchi labbi affiuš-wahrđi; lai affinš tekk, kâ tezzedamš; preekſch winna tam jaſtahjahš. Skohlmeiſteris ſakka: nu luhkoſin! man manni rihti lihdš, eš tew ahderi laidiſchu, apturr tad tu ſawas paſchaš affiniš. — Wiſch drohſchi pretti: lai laiſch. Skohlmeiſteris zehrt; affiniš tekk. — Gudrineekš mahê ſazzih: lai tił druſku tekkoh, ſchim paſchâ laikâ affinš eſfoht bijiš jalaiſch. Affiniš tekk arweenu. Tad ſkohlmeiſteris ſakka: nu, brahli, gan buhtu jawahrđo, eš bihſtohš, ka jau buhš pawairaf tezzejuſchaš. Sahł ſchiš muſſinaht ſawuš wahrđuš wirfû: bet, kaš to dohš! Affiniš nemaš ne ſtahjahš. — Nu ſchiš uš ſkohlmeiſteri; pappin mił-laiš, aiſceneet juhš. Pee lohpeem man gan nekad ne wiłkahš, bet laikam pee zilwekeem tee wahrđi ne buhš tił geldigi. — Sinnamš, ka wiłru iſſmehje.

Zitteem tahdeem ſpehjneckeem eſfoht wiłka wahrđi; prohti, kad wiłkš woi zilweku, woi lohpu ſakohdiš, tad ar ſcheem wahrdeem ahrſtejoht: „wiłkš lezz, wiłkš grabb pagall' neſſ muttê; — man nammâ gunš un fatliš uš gunš.“ — Pee ſpahrmu zirſchanas behrneem, wezzaš mahtiteš ar rohku muggurinu noglauſch un trihš

reises salka: „fo tur zehrti? — spahrnuß zehrtu;“ jeb
 arr tà: „lai isdilft kà wezß mehneß!“ — Pee graisa
 pehrschanas behrneem, salka tà: „fo tur perri? —
 graisu perru! Perr', perr', kamehr isperri!“ — Zit-
 teem irr ugguns wahrdi: „pirmaf degge, pehz ne deg-
 ge.“ — Bahbahrn dauds tahdu wahrdu irr kas rohßes
 sahpei, sohbu sahpei un milsumam palihdsot: „trei-
 dewini, juhraß uhdens, treidewini, juhraß afmins; is-
 spahrdi, ispluhka scho swehtu sahpi, scho swehtu rohßi.“
 Jeb arr tà (kad tahß flimmineezes wahrds Anna
 buhtu bijis): „treidewini rohßes wahrdi, treidewini
 juhraß afmins, isspahrdi, ispluhkojeet us Annas mee-
 fahm, us Annas kauleem, Deewß tehws, Deewß dehßß
 Jesus Kristus Amen.“ Daschas bahbas arri leeli, ka
 rohßai sawahds spehßs effoht sahpes remdeht un wai-
 nas isahrsteht. Zitta tà stahsta: winna meschâ masuß
 pellehßs tahrpiaus, fo sauz sirpischus, atraddusi, tohs
 isjaukusi un ar to rohßu, ar kurreu jaukusi, salkam koh-
 kam gallotßni nolaususi, un tas kohßs pehz nokaltis.
 Tad winna zaur to sinnamß tizzis, ka winnas rohßai
 spehßs effoht, palihdsibu doht tahdahrn wainahrn, kà
 rohßes sahpei, augoneem un mihschleem. Ta palihdsi-
 ba tà effoht dohdama: ar spehzigu rohßu apreeboht
 wainu trihs reises un us tahß wainas trihs krustus tai-
 soht; tapatt arri tai pasçâ brihdi pee seenas balka
 darroht.

Nu saproheteet, mihli lassitaji, ka schè affal wil-
 tigi zilweki pateesibu ar blehnahrn un melleem sajaz.
 Daschâs meefas wainas lehna pabrauzisshana un laiti-
 shana gan warr fo palihdsieht; bet tas naw zaur sihl-

neeka un wahrneezeß spehku, bet zaur to spehku, fo patß zilweku radditais wiffeem zilwekeem dewis. — Ne ta trakka isspaidischana par labbu ar fo daschkahrt mahrites meefas wahrdsina, un jau daschu nabbagu flimmineeku kappâ eegruduschas. Ne arri mahnu tizigai appuhshanai, apreebschanai, frustu meschanai un apwahrdufchanai kahds ihpatß spehks warr buht; bet ta irr wiltiba un Deewa saimoschana, ar fo tahdi blehnu animatneeki sewi un zittus apgrehzina. —

Sanemmeet të wehl kahdus stahstus, no kurreem warreseet mahzitees, zil gruhti tahdi wiltneeki sew pafcheem darra un zitteem: Pee zitta mahzitaja Widsemme itt jauna meitina kalpoja, bet bij sohiti stihwa pretti eeksch wiffahm leetahm. Kad nu winnu rahje un apdraudeja, tad schi prett zittu faini leelijahs: mahzitaiss man ne drihkt aiskahrt; mans tehws winnu tuh-dalin noburs. Pehdigi schi walloda mahzitajam arr nahk sinnana. Winsch tehwu leek aizinahnt un fakka us winnu ta: klaus, tawa meita schè fajanz mannu faini, tewi isleelidama par warrenu burwi. Ja tu tahds meisteris effi, tad noburr man scho mannu rohku, ka paleek stihwa. Jo es tew sohlohs, ka es ar scho pafschu rohku tawn meitu pahrmahzischu, ja winna wehl tahdus nedarbuss darrihs, ka lihds schim darrijusi. Us tam tas zilweks, nikns palizzis, fakka: gan es sinnu, fo es darrischu. Es ne-esnu tahds burwis ka zitti; es mahku burt no Deewa wahrdeem. Tad mahzitais atpakkal atkaphdamees atbild: ja tu tahds effi, tu noschelojams zilweks, ka to, fo Deews mums par dwefseles swehtibu dewis, gribbi bruhkeht pee sawahm wel-

la ffohlahni, ta man ar tew wairš ne kahdaš dalkaš. Atkahpees no man! Un lai schis besteewigais wahrds, fo tu runnajiš, tew ne paleek daudš gruhšs, kad buhfi uš aiseeschanu no schihs pafaulės. — Burwiš paleek kà mehms un aiseet. Mahjā nahziš apflinšt, par diwi deenahm nomiršt un to ween pehdigi waidejiš: kaut eš to wahrdu ne buhtu runnajiš! Kaut eš to wahrdu ne buhtu runnajiš! — Ko no ta warram mahzitees? — Mehš mahzamees, ka tee irr gan neeki, ar fo schee wiltneeki darbojahš; bet tadehl, ka wianeem pee teem wellaprahtš firdi, tad pascheem no saweem neekeem flimmaki jabihstahš, ne kà wehl zitteem.

Kahds faimineekš apmekleja zittu faimineeku draugu, kam mahja bij diwi juhdsenmes tahlu no pascha mahjaš. Sirgš winnam bij brangš, bet wehl ittin jaunš. Tam sapiun kahjaš un palaisch winnu sahlē. Bet kad atkal dohna uš mahju braukt, tad par welti pehz sirga ismeklejahš. Kaš naw, taš naw. — Nu ap to laiku tanni puffē bija flawehtš sihlneekš, par fo laudiš stahstija, ka winsch mahkoht isteikt, jif katram naudaš kullē. Muhfu faimineekš, zittadi gan gohdigš un tizzigš wihrš, tomehr aiš leela schehluma pehz sawa branga sirga, eet pee sihlneeka, woi taš ne warrehš palihdseht. Sihlneekš kuhfojahš brandwihna glahšē un sahl isteikt sawu gudribu: eš tawu sirgu gan redsu — tšchiggani to panehmuschī — mupatt ar frohdsineeku andelejahš; — ja tu spehfi lihds rihtdeenai pufšdeenāš laikā tikt tanni frohdsinā — kaš irr pa labbu rohku no Balkaš, juhdsenmes tahlu — zellu flaidri tew isteikschu — tad tawš sirgš tew buhš rohlā, — Ko

darrist, faimineek's panemm wißbrangaku firgu, triß-
desmits dahlderuß wehrtu, un jahj fo spehdam's feschpa-
desmits juhdses. Gan driß firg's jau nobeigt's, kad us-
fihmetu frohd'sinu aisdneed'sis. Pirmais wahrds win-
nam: fur tee tshiggani? — Bet frohga laudis praffa:
woi schis traks? Schee to laiku wairs ne peeminnoht,
fur tshigganuß redsejufchi! — Woi nur gribbeja woi
ne gribbeja, — bij ja = atfihst, fa sihlneek's scho pee-
wihlis. Greeschahs wihrs us mahjas pussi un jahj gal-
wu nokahris lihds ar firgu lehninam, lehninam; jo
wehl ne warreja sinnaht, woi firg's to breefmigu pah-
dsihschanu pahzreetih's. Mahja tikkuscham jau mah-
jas laudis nahk pretti ar sinnu, fa jaunais firg's rohka,
bet pagallam! Sweschâ weeta ne gribbejis stahweht
un ar sapihstahm kahjahm us mahju lehziß; ne dauds
tahlu no mahjas purra eestidsis. Zur nabbag's lohys
ar sapihstahm kahjahm kuhlees un wahrtijees, kamehr
fawu gallu dabbujis. Ja faimineek's us sihlneeku ne
buhtu palahwees, bet tuhdaalin pehz fawa firga prahti-
gi meklejis, winsch wehl dsihwu buhtu atraddis! —
Nu bija skahde leela un wissi laudis isfmehje turklaht.

Kas tahdi blehnu tizzigi un tumfchi, fa pee wahrds-
neekeem un sihlneezeem eet, teem arri wehl zittas blehnaß
sunnamas, ar fo wissadahm wahjibahm warroht palih-
dseht. — Kas no trakka sunna fareets, tam masas
papihra sikhmites effoht ja = eedohd, kas ar sawadahm
sikhmehm aprakstitas. Kad kam frihtama waina, tad
dsihwam kakkam prett to weetu, fur firds, ahdas gab-
balinsch effoht ja = isgreesch, jafaded'sina un pelni ja-
eedohd. Kad behrns ar dilloni wahjsch, tad effoht triß

reises zaur nomauktu behrja zelma=tahsi jabahsch; pee ta darba ne waigoht ne runnaht, ne pa;meetees, un kad padarrihts, tad no behrna drehbehm kahda luppata tai weeta japamett. — Drudsi ta warroht aisdsiht: kad melna kaska affinis glahse tezzinajoht un eedohdoht; woi kad flimmajis trihs naktis no weetas us frustzelka eeksch sahrka gulloht, ar baltu palagu apsegts un ne weenam ne wahrdinu ne-atbildoht, ja kas eefahktu runnaht. Masu gabbalimu rupjas maises lai sagreeschoht tschetrfantigi, lai uspillinajoht septinas pillites melnas tintes un lai norihjoht; tas arri palihdschoht. Kad paschu laiku drudsis gaidams, tad lai zits flimmineecka wahrdu sfursteni eerakstoht; tad tudal drudsis ar duhmeem aiseijohht prohjam. — Naw wis ilgi, ka karstanu gultu ta aisdsinne: weens no wesseleem mahjas dsihwotajeem nogreese sehrmaukscha (pibhaga) nuhju un ar to tai rihja, fur wahjee gulleja, ap seenahm gahje apfahrt, sifdams un fazzidams: „sautneen ahrâ, mihksneen eekschâ!“ — tad sagrahbis kahdu drusku salmu no flimmineecku ziffahm un nu ahtri to sirgu nehmis, kas jau gattaws preeksch durwim stahwejis, aiselehjis, fo ween warrejis, kahdas pahru werstes us meschu prohjam; tur tohs salmus isgahsis, lehjis tikpatt ahtri us mahjahm atkal; tad dohmajuschi, ka flimmiba isnesta! — Uhrigas wainas pee lohzeleem ta warroht ahrsteht: no ta uhdens, kas us treiju fungu rohbescha afmins wirsû kahda dohbulê atrasts, esfoht jadserr un ar to paschu uhdeni waina jamašga. Zeb arri ta: no seenas skaida effoht janozehrt, tai weeta, fur sars irr balki; bet ta, ka sars ne teekoht lihdsi no-

zirſts, bet pee ſeenas paleekoht un ſtaida ar ſarra ap-
 palu zaurumu ween noſchkellohtees. Zaur to zaurumu
 nu treidewin reiſes lai leiſoht uhdeni un tad lai dſer-
 roht un wainu maſgajoht. — Kam kauſi ſahp, taſ lai
 eiſoht us kapeſhtu, lai nemmoht kahdu mirrona kauſu
 un lai ar to ſtriſkejoht to weetu, kaſ ſahp. Kam ſoh-
 bi ſahp, lai no mirrona galwaſ kahdu ſohbu panem-
 moht un ſawu ſohbu ar to ſpeeſchoht un ſtriſkejoht.
 Wet pateiziba arr effoht jadohd un wehrdiniſch mirrona
 galwâ effoht jaleek ſohbu ſtarpâ. — Teefa! ſchittadaſ
 (ſchahdaſ) blehnaſ gan ne kahdu naudu ne maſſa, ta
 kâ ſahleſ, ko doſteri dohd; — bet ziſ daſcha zilweka
 weſſeliba un dſihwiba ar taſdeem neckeem irr gahjuſi
 pohſtâ, ko wehl warretu glahbt, ja pee laika to pa-
 lihſibu mekletu, ko Deewſ irr pawehlejiſ pee ahrſtes
 meklecht (Sihr. gudr. gr. 38, 12. 13.). —

Kaſ warr iſſſaitiht un iſſſahſiht wiſſuſ neekuſ, ar
 ko wehl mahnu tizigi no nelaineeſ un ſſahdeſ dohma
 iſglahbteeſ un labbaku laimi un ſwehtibu eemantoht!
 — Nekriſtitam behrninam dſeeſnu grahmatu jeb ſweht-
 tu bihbeli leek appakſch galwaſ, lai launaiſ winnu
 par punduri ne taiſa un winnu ne kahdi ne = aiſteek.
 Wezzaſ mahteſ arri kahdaſ aptekera ſahleſ, ko ſauz
 par wella ſuhdeem, iuppatinâ eeleeek, un nekriſtita
 behrna autôſ eebahſch; tad winnam ne kahdeſ launumſ
 ne warroht notikt. — Behrninu ſchuhpuli ne leek, ka-
 mehr nokriſtihtſ. — Un kad behrnu pee kriſtiſchanaſ
 neſſ, tad kahdu naudu autinôſ eebahſch, lai ta nauda
 arriſan kriſtibaaſ ſwehtibu dabbu un wairodameeſ wai-
 rojahſ. — Ja kaſ no mahjaſ aiſeet, kur ſlumminee-

keem kahda lippiga wahjiba un gulta, tad kahdi seedi
 effoht japamett, jeb dsihpori, jeb bantu galli; tad schim,
 kas aiseet, wahjiba ne mettotees. — Kas pawaffara
 pirmureisi dseggusi dsird, ne=ehdis, tam tai gadda ef-
 foht jamirst. Tapehz maies gabbalu waffaros noleek
 appaksch ziffahm, galwas galla, un eefohsch no rihta,
 kad usmohstahs. Ja tomehr kam gaddahs, ne=ehdu-
 scham dsirdeht, tad skreen pee kautkahdu kohku klah
 un eefohsch misa, zif dsitti ween warr. Ja tas kohks
 iskalst, tad par mirschanu wairs ne=effoht, fo bihtees.
 — Kas no dsegguses aiskuhfohts, tam ne=effoht ja-
 eet pee lohpupeeseschanas, kad wiini teek nolikti, fur
 wiinneem par scenmu jastahw; — bet ja winsch eet un
 peeseen, tad tas pirmais lohps, fo winsch seen, nih-
 stoht. — Kas ar kahdu affu rihku sewi eewainojis, tam
 effoht jafargahs, ka to rihku wairs ne nemm rohkâ,
 kamehr waina fadsihjusti; zittadi ne fadsihstoht. — Ja
 kas stipri sabihjees, tad tam trihs reises us semmi ef-
 foht jafitt, lai no leelahm isbailehm flims ne paleek.
 — No tahdeem tumfscheem laudim rettais irr, kas
 maisi, kad gattawa zepta, tuhda! buhtu ehdis. Sai-
 mineeze papreeksch, kad maiese gattawa no krahsns is-
 wilkta, weenu kuffuli pahrlausch, no ta trihs reises no-
 kneeb un tad to, kas nokneebts, us krahsni usmett.
 Nu wehl patti drihst smeekht. — Zittas maies zep-
 pejas stipri farga, ka ne weenam ne buhs kahpt par
 lahpssti pahri, kad wiinnas maisi krahsni eeleek, lai mai-
 se zeppohht ne plihst. — Zitti bihstahs, maisi us muttes
 nolikt, lai krussta sahpes ne mettahs; un preeksch eh-
 schanas ar nasi krusstu uswelk, lai Deews maisiti swehti.)

Tápatt arri lohpus ar wiffadeem neefcem un mah-
 neem luhko no launuma pasargahht un isglahht. Kad
 lohpus kuhthi atrohhd noswihduschus, tad Wasflahwja
 (metteena) woffarâ lectuweni, kas winnus effoht jah-
 dijis, tahdâ fahrtâ dsenn. Wiffi mahjas laudis ar
 schkehdehm un pulksteneem taisa leelu trohksni, un tah-
 dam behrnam, kas to lectu wehl ne proht, wehle stah-
 weht sinnantâ weeta ar maifu. Tur lectuwehns schim
 buhschoht eemest wiffadu baggatibu, kad zitti winnu
 dsennaschoht. Wet jau ar uhdens spanni zits stahw
 tam behrnam wirsû paslehpts. Kad nu schis paschâ
 leelâ gaidischana, ka lectuwehns eemettihš mantu mai-
 fâ, tad ohtrs nabbagam uhdens spanni isgahsch par
 galwu. — (Sirgus no lectuwehna glahbj ar frusteem,
 fo us naggeem usgreesch.) — Kad jaunai mohderei ar
 lohpeem nelaimjahs, tad dohma, tad no wezzas moh-
 deres lahsteem un burschanaš flikti; tad no winnas lee-
 tahm kahdas wezzas luppataš un sfrandas samekle, fa-
 dedsina un lohpeem pelnus eedohd. — Kad wilkam us
 preekschu pee lohpeem wairs ne buhs stahdes darriht,
 tad no ta aiznesta lohpa kahdu sihmi, ahdas jeb sarnu
 gabballiu luhko dabbuht, luppata eescen un namma
 kohre duhmôs uskarr. — Lohpus pirmureisi pawassa-
 râ festdeenâ isdsenn gannôs, tapehz, ka festdeenâ ef-
 foht wilka swehtdeena. Tad wilks wiffâ gannibas lai-
 kâ ne drihksfoht gannibu aistikt. — (Kad pirmu reisi
 gannôs isdsenn, tad gannus ar uhdeni apleij; tad goh-
 wis buhschoht peenigas.) Zhsenu lohpu gannibu, pa-
 galmu, aplohku ar arflu ne drihksfoht strahdaht un lih-
 dsinaht; jo no tam lohpi sprahgstohht. Za gribboht lih-

dsinaht, tad labbaſ ar grabbekli, — Kam lohps japiſk,
 taſ lai greeſchahs dewinaſ reiſeſ uſ papehdas ſmilſi
 apfahrt. Tai dohbule atraddiſchoht mattinu. Kahds
 taſ mattinſch iſſkattahs, tahdâ ſpalwâ lohps eſſoht
 japiſk, tad buhſchoht brangſ un weſſelſ. — Saimi-
 neezeſ lihds Zahna deenai lohpeem ſahli ar iſkapti ne
 plauj, bet ar rohfohm ween pluhz, lai peenu ar iſkapti
 ne nogreeſch. — Kad ſaimineeze peenu pahrdohd, tad
 druſku ſahlſ uſberr, lai raggana uſ zetta ne apburr un
 lai gohwim peenſ ne ſuhd. — Kad ſaldenaiſ peenſ wel-
 kahſ, tad gohwſ eſſoht apohduſi; tad lai leekoht ſpan-
 ni wehrſcham preekſchâ, lai apohſta. — Kaſ ne grihb,
 ka ſirgeem buhſ tiſt apburteem, taſ ſawâ nejehgâ prah-
 tâ no ta leelu palihdſibu gaida, kad ſchaggatu ſtalli pee-
 naglo. Kaſ ſliktu ſirgu tirgû grihb iſdoht, taſ lai iſ-
 greeſch ſirdi dſihwai ſiſſpahrnei un dſihwam kruppam,
 lai kohpâ ſegla widduſi eeſchuhj un ar to ſegli lai jahj
 pa ſirgu apfahrt, tad buhſchoht labba laimi pee iſdoh-
 ſchanaſ. — Kad ſaimineeze pawaffarâ pirmu reiſi
 meſcha ſohſiſ redſ, tad tai weetâ, kur cerauga, lai ſa-
 nemm kahdu malſaſ gâbbalinu woi ſalmu un ja to ne
 warr dabbuht, ſauju ſemmes. No ta, ko ſanehmufi,
 lai katrai mahjaſ ſohſi padruſku leek appakſchâ, kad per-
 re; tad labbi iſperroht un ſohſlehni labbi augoht. —
 Kad appineem kahrtiſ ſprauſch, tad kahrfchu gallâ uſ-
 leek wiſhaſ jeb puddeleſ, kam galli noſiſti; tad galwi-
 naſ labbi leelaſ iſaugoht. — Pirms kahpoſtuſ ſtahda,
 tad tahdi mahnu tizzigi papreekſch pirmâ ſtubrâ nahtreſ
 un akmini ſemmê eeroht un ſakka: „juhſ kahpoſtu gal-
 waſ, augait tiſ zeetaſ, kâ ſchiſ akminiſ; un juhſ kuf-

faini, ja juhs ko gribbat ehst, tad ehdeet schahs nah-
 tres.“ — Ja kas eespehji seemas swehtku waffarâ,
 pirti ispehrees, plifs dahrsâ eestreet un ahbeli pakrat-
 tiht, tad tahdam ta ahbele tai gaddâ pilna ar ahbo-
 leem atrohdotees. — Zitti seemas swehtku waffarâ
 (ko arri par kuhku waffaru sau, tapeh; ka tai waffarâ
 kuhkus jeb tengas ehd), us mahjas un kuhts durwim
 un us kammanahm ar krihti krustus welk un ar
 tahm apkrustitahm kammanahm swehtkôs us basnizu
 brauz; tad buhschoht labba laime! — Zitti seemas
 swehtku waffarâ masu krustianu, no sehrmaukscha kohka
 isgreestu us rudseem appaksch sneega apflehpi; tad tai
 tihrumâ brangi rudsi augsehohht. Un kad ihsti garru
 linnu gribb usaugohht, tad Wasflahwja waffarâ kaut
 fur effohht ja=isbrauz un weh; linnu sehshanas labbi
 garra behrsu rihkstiite apsehtâ linnu tihrumâ ja=eesprausch;
 tad augohht linni tikpatt garri, kâ ta behrsa rihkstiite. —
 Dauds mahnu tizzigi Widsemmé un Kursemmé Jahwôs
 kuplus sarrus waffaraja tihrumôs eesprausch, jo bag-
 gatus auglus gaididami. — Kad pehrkoni aug labbibâ,
 tad jadabbu tschetri wehschi un ja=elaisch no tschetreem
 stuhreem, no seemela puffes, no deenas widdus puffes,
 no rihta puffes un no waffara puffes; tad pehrkonu
 sehkla isbirstohht preeksch plauschanas. — Zits, kad
 kaiminsch) jau irr eesahjis seht, pakkal winna atsehj;
 un kad jau kaiminsch nobeidsis, tad wehl sawâ tihrumâ
 kahdâ stuhriti ussehj; tad no winna laukeem wissa sweh-
 tiba subdoht un pee scha sehjumeem nahsoht. — Kad
 kas us sehjeju fakka: „Deens palihds, tad tas effohht
 par nelaini. — Zetta gahjeis kahdu reisi sehjejam lab-

bu laimi wehlebams, us to fazzija: „Deews palihds!“
 schis pretti: „wels eeksch tawas firds!“ — (Sirni ar
 willas zimdeem effoht jafsch, tad winnus mihsfus war=
 reschoht wahrht. — Pee labbibas fehshanas fehklas
 puhriu apgreech apfahrt un afmini leek appafscha;
 tad fehshana labbi laimejotees. Ap meeschu sehju tah=
 di gudrineeki labpraht kaiminam ugguni ne dohd; arri
 pihpi labpraht ne leek eepihpeht pee sawa ugguns; jo
 tas sehjumeem effoht par skahbi. Bet kad kaiminsch
 lihdimu nofrau, tad krumos flehpjabs turumâ, gai=
 didami, kamehr winsch nogahis. Tad no lihdimu pa=
 nemm kahdu ohgli, us sawu mahju non:ff un preezigi
 dohma, ka nu wissu swehtibu no wiinna effoht paneh=
 nusch; „jo tee deewi effoht ugguni.“ — Us to mahju
 zuhkas krihtoh un aitas tai mahja nihkstoht, no kuras
 gawenu laika zittam ugguni isdohd. — (Bet leelos
 swehtfos wajagohht jaunu ugguni schilt un wezzu nih=
 zeh; tad laime no jauna nahfoht.) — (Kad rihneckam
 pee wehtishanas wehja naw, tad swilpo, lai wehisch
 zekahs.) — Kad jaunâs kuhtris lohpi labbi ne=eedoh=
 dahs, tad pehz kuhdu wehshanas labbi effoht ja=
 istihri un ja=ismesch un basnizas mehli jadabbu un tur ja=
 isa. — Dsihws subrabs kuhtris fleeksni effoht ja=eeleek
 iskaltâ zaurumâ un ar pihlaga (sehrmaufsch) kohku at=
 kal ja=aisfitt, tad lohpi labbi isdohdotees. — (Kad loh=
 pa behrns peedsemm, tad pee wahrda ne sawz, bet no=
 sawz jehru par wilka=behrnu, tad wilks ne=aiskar. —
 Kas jehrinu eemihj preeksch turreshanas, tam woi wil=
 las sekkes woi zimdi effoht jadohd peederrôs un aiseijohht
 ne=effoht jafakka „ar Deewu;“ tad labbi augohht. —

Raß no zitta jaunu sunni dabbu, tam effoht jadohd
 druffu sahlß pretti, lai sunß tikpatt jautrß un muddigß
 isaug, fã sahlß irraid affa. Bet par kaffi addata ef-
 foht jadohd pretti. — Bittes pee wahrda ne=effoht ja-
 peeminn, bet nofauz par sehtmallescheem, par maseem
 woi saldeem putnineem. — Kad kaß no wannaga spahr-
 na treschu spalwu israuñ un ar to bischu strohpu isflau-
 ka un tad ar spalwu us to pussi rahda, fur eenaidneekß
 dsihwo, tad bittes tur eijoht un nokohschoht wiffas win-
 na bittes. Un kad tirgû, winnam ne redsoht, winna
 sirga apauschuß warroht nomaukt un atkal ohtradi us-
 maukt, tad ar pascha bittehm labbi isdohdotees, bet ar
 winna bittehm slikti. — Zitti blehnu tizzigi saimineeki
 wiffaduß mahnuß darra, kad deenestneeku us muischas-
 darbu stelle; iszilla sirgeem frehtis un farruß un mett
 ar freisu kahju frustu preekschã. Zitti, kad us zellu
 wihkschahß un wilku eerauga, dohma, ka laimigi pa
 zellu isstaigahß. Jaunas meitas sunnuß un kaffuß lab-
 bi barro un puischi sirguß labbi apfohpj, ka teem labß,
 jauks laiks kahsã buhtu. — Tas effoht par laimi, kad
 pee bandas behrna kristibahn kuhmõß warroht stahweht;
 bet kaß pee dwihnischi behrneem kuhmõß stahw, tam
 pascham dwihnischi buhschoht. — Tai uhdeni, kurrã
 jaunpeedsimmuschu behrniu pirmu reisi masga, wiffa-
 duß neekuß eeleeß, nasi, schiltawas, frammu, willu,
 lai winnam uspreekschu naw truhkumß pee kautkahdas
 no schahm leetahm. — Raß tschuhßku useet, kaß grihb
 pelli woi wardi norist, lai ischkirr ar kohku. Scho
 kohku lai glabba un kad kahdu reisi teefas preekschã ja-
 eet, tad lai scho kohku, woi allaschim gabkalu no win-

na fullê grohsa, tad pee teefas labbi isdohsees. Is-
schfirta pelle statta balki eelaisa dohd swehtibu sirgeem;
tàpatt warda aitu = kuhiti. Bet pascham par gabda lai-
ku effoht jafargahs, ka tschuhsta ne = eekohsch.

Wehl mahnu tizzigi zittas deenas un zittus laikus
fakka laimigus. Kas peektdeenâ peedsimmiis, tam keh-
mi ne rahdotees. Kas Mahrias pasluddinaschanas
deenâ kahpostu sehflu pirk, tam labbi augoht. Surra
deenâ sirgi pirmu reisi preeksch faules effoht japeldina
un Nikkalahwa deenâ no wissa darba meerâ japaleef, tad
buhfchoht stipri. Nikkalahwa deenâ arri wistu kauj,
affinis us ausahm tezzina un tahs ausas sirgeem dohd
ehst; tad teem nekahds launums ne warroht mestees.
Surra deenâ un leelâ peektdeenâ zits semneeks gaili
kauj un affinis istezzinajis, semmê eerohf. Tad ar
sirgeem un lohpeem labbi laimejotees; bet kaimina sir-
geem un lohpeem par fliftu buhfchoht.

Nu beidsiht wehl japeeminna, kâ tahdi blehnu tiz-
zigi zilweki tohs swehtus Deewa eestahdijumus, ko
mehs eeksch Kristus draudses zeeniam un swehtijam,
ar sawu mahnu tizzibu apfmeij un saino. Pasemmi-
ga un kristiga Deewa luhgfschana winneem irr tihri
swescha leeta; jo wiini to ihstenu, weenigu Deewu ne
pasihst, kas preeku un behdu deenâs japeeluhds; win-
ni ne faproht, ko tur zilweks warroht darriht, sawâ
kambari eegahjis un sawas durwis pakkal fewis ais-
flehdsis, kâ mihtais pestitais mahza (Matt. 6, 6.). —
Bet behdu deenâs un wahjibâ, kad jau deesgan isstai-
gajuschees pee sihlneekem un wahr dneekem un kad tee
ne spehjusch palihdscht, tad eet, woi us sawu basnizu

moi us fweſchu un luhds mahzitaju, lai Deewu luhdscht.
 Bet pee wahrda ne leef fauft, lai tas elkadeews jeb bur-
 wis, no ka launums zehlees, ne dabbu sinnaht, ka
 Deewa luhgschanaſ ſpehſ zaur winna atreebſchanu ne
 paleek atkal tuſſcha. Tahdi tumſchi laudiſ ne = atjehds,
 ka Deewa luhgschanaſ eeſpehſchana un ſwehtiba pee ta
 wiſſuwairak redſama, ka ta behdiga zilweka firdi ap-
 remde un winna tizzibu wairo un pazeefchana ſtiprina,
 ka winſch mahzahſ ar behrna prahtu un palauſchamu
 appakſch Deewa warrenaſ rohkaſ paſemmotees un pree-
 zigi tizzeht: manſ Tehwſ labbi darra, fo darridamſ.
 Bet winni no Deewa luhgschanaſ tahdu paſchu palih-
 dsibu gaida, ka no kahdahm ahrſtu = ſahlehm. Kad pa-
 lihdscht, tad flummineekam papreekſch fliktakam effoht
 japaleek; tad pehz atlabbojotees. Za ne palihdscht,
 tad effoht jamirſt. — Zittam mahzitajam ſeewa dewe
 ohtru reiſi par wahju behrninu Deewu luhgt; „jau no
 ta weena Deewa luhguma druſku labbaſ effoht paliz-
 ziſ; wehl reiſi waijagoht!“ — Zitti wehl beſdeemigafi
 zilweki eet us fweſchahm baſnizahm, wiſſuwairak us
 Katolu baſnizahm, un ſohlahſ mahzitajam leelu naudu
 maſſaht, lai nolahd winnu prettineekus un tohſ fo win-
 ni turr par neſchlawu (peſtelu) neſſejeem jeb par ſawaſ
 mantas ſagleem un ne = apdohma ſawaſ nifna un netizzi-
 ga prahta, ka Kriſtuſ ſaweem draugeem peekohdina:
 „miſhojeet ſawuſ eenaidneekus, wehlejeet labba teem,
 kaſ juhſ nolahd, darrait labbu teem, kaſ juhſ eenihd,
 un luhdſeet par teem, kaſ juhſ kaitina un waija
 (Matt. 5, 44).“ — Zitti daſchfahrt ſawu mahzitaju
 luhds, lai flummineekus noſwehtijoht, lai eijoht win-

neem wirsü, lai dohdohht deewagalbineeku wiñnu un lai leekoht sawus wahrduß flaht, itt kâ mahzitais buhtu tahds patß wahrduß un sihneeks, kâ wiñnu blehnu ammatneeki! — Uk, tahdi sawâ tumfibâ ne-atfihst, ka zilweks no mahzitaja noswehtifchanas, no Deewa wahrdeem un no teem swehteem eestahdijumeem, fo Kristus eezehlis, zittu swehtibu ne warr dabbuht, kâ ween garrigu swehtibu. — Un zil neganti un besdeewigi zitti tahdi sihneeki un burwji Deewu, to dsihwu tainnu Deewu saimo, kad leelahs, ka ar Deewa wahrdeem mahfoht burt! Woi tahdi gan apdohma, ka swehti Deewa rafsii fakka: „ne peewitteetes! Deews ne leekahs apsmectees (Galat. 6, 7),“ — kad tohs muhschigas dsihwoschanas wahrduß, kas mums par dwehseles swehtibu dohti, pee sawahm wella skohlahm bruhke; kad to dahrgu pehrli, fo pestitais mums sagahdajis par muhsu dwehselu apskaidroschanu un swehtudarrischanu, semm kahjahm minn un preeksch zuhkahm mett? Kad kahda leeta suddusi, tad tahdi swehtâ bihbelê jeb dseesnu grahmata kahdu atflehgu eeleek un tad, us pirkstu turredami un grohsidami fakkaß pasiht, kurrâ puffed saglis meflejams, un wehl dauds tahdu blehnu ar swehtahm grahmatahm darra. — Tahdi pee swehta wakkar: ehdeena Deewa maifi no muttes isnemmm, noneß us mahjahm un eeleek bischu strohpâ, lai swehtiba pee bittehm wairojahs. — Un kad tahds wahjunis irr, ka warr staigaht, woi brudstis woi dillons, tad pee Deewa galdu pawissam ne-cet; jo fakka: „kad eeswehtijoht, tad wakka ne warroht tift.“ — Wet kad us gultas gruhâ wahjibâ wahrgst, tad luhdsahs, pee swehtu

wakkarinu tiſt, lai teek ſinnamſ, woi par dſihwotaju woi par mirreju buhſ. Retti tahdu ſlimmineeku atrad= dihſ, kaſ ar paſemmigu ilgoſchanu pehz grehku noſcheh= loſchanas un pehz ſwehtakaſ ſabeedroſchanas ar miſku peſtitaju wana meelaſtu buhtu ſanehmis. Retti tahdu, kaſ zaur tahdu ſabraudſeſchanu ar Kriſtu buhtu zer. = jiſ, ſawaſ ſahpeſ un mohkaſ un nahweſ ſchaufchalas paſeetigaki paneſt, un uſ ſwehtigu aiſeſeſchanu Deewa preekſchâ labbaki ſataiſiteeſ. Daudſ wairak tahdu irr, kaſ dohma, ka no ſwehta wakkar = ehdeena pee meeſaſ kaſhdu palihdſibu un atlabboſchanu warreſchoht dabbuht. — Kad nu tahdi netizzigi, tumſchi laudiſ baſnizâ pee ſwehtu Deewa galdu eet, tad pee = eet beſ garrigaſ ſa = taiſiſchanas, beſ prahta iſmekleſchanas, beſ grehku ſuhdſeſchanas; tad pee = eet ne ſaderrejuſcheeſ ar pretti = neeku, nepecluhguſchi peederriguſ, fo daſchfahrt gau = ſchi apbehdinajuſchi un kaitinajuſchi. Wet ſawaſ zee = tâſ, ne = atgreejuſchâſ ſirdiſ dohma, ka labbi ſataiſi = juſcheeſ, kad labbi apgehrbuſcheeſ un kad palikkuſchi ne = ehduſchi. — Kad pee altara bijuſchi, tad jau doh = ma, ka wiſſi grehki peedohti, kaut arri ne weenu pa = ſchu grehku ne buhtu iſſuhdſejuſchi ar iſtenu noſtum = ſchanu. Winnu zerriba ne ſtahr uſ Kriſtu, to wee = nigu grehku peedeweju, „kaſ irr nahziſ atpeſtiht wiſſu, kaſ paſuddiſ (Matt. 18, 11).“ Wet uſ mahzitaju ſalka: „juhſ eſſat tee grehku peedeweji; juhſ warrat peedoht wiſſuſ grehkuſ, ſinnanuſ un neſinnanuſ.“ Tapehz, kad noſwehtiti, tad tezzinuſ uſ frohgu prob = jam, ſazzidami: „nu kalnâ eſſam dabbujuſchi; eſſim uſ leiju, dabbuſim atkal!“ Un kad ka loſpi peedſehru =

ſchees, us mahju brauzohht augſchpehdu wahgôs (rat-
 tôs) gull, tad leeli, ka grehku behres nodſehrufchi. —
 Par ſwehtu Friſtibu arri ne = atjehds, kas ta irr, un
 kahda tai ſwehtiba. Bahjigu behrninu ahtri, ahtri
 nokriſti, lai wahrdiſch ween teef wirſû; zittadi tam
 augſchamzelschanâ wahrda ne buhſchoht, pee ka wiinnu
 warreſchoht ſaakt. Bet maſ gan ſaproht un atſiſht, ka
 behrna dwehſelite ar ſwehtu Friſtibu Kriſtus beedribâ irr
 usnemmana un no paſchas dſimſchanaſ Deewam un
 peſtitajam noſwehtijama, lai arri tee, kas wiinnu mah-
 zihſ un audſinaſ, to par ſwehtigu Deewa behrnu un
 peſtitaja draugu usaudſina, kam dakka pee Deewa wal-
 ſtibas irr apoſhlita. — Kad zilweki laulibâ eedohdahſ,
 tad tahdi tumſchi laudiſ Friſtigu laulibas eefwehti-
 ſchanu gan maſ zeeni, bet ſawus paſchuſ ehrmuſ un
 wezzuſ eeraddumuſ, kas laikam wehl no wezzeem pa-
 ganu laikeem atliſkufchees, daudſ augſtakâ gehdâ un
 zeenâ turr. Pee prezzeschanas un laulaſchanaſ ar
 daudſ mahneem un neekeem iſdarbojahſ. Pee laula-
 ſchanaſ daſchkahrt pahru laudiſ kahjaſ ween zilla, itt
 kâ mahli buhtu jamiin; taſ irr, kad ſeewa par wihru
 gribb walddiht, tad luhko winnam ar kahju usmiht.
 Kam kaſchkiſ, tam ne buhſ laulatees; zittadi kaſchki
 wairſ ne warreſchoht nodſiht. Ja bruhete pehz wezza
 eeradduma ne buhtu apmitschota, un iſplikketa, un ja
 maiſe, alluſ un brandwihnuſ pehz ſinnamaſ kahrtas ne
 buhtu apdſeedahſ, tad zitti teeſcham dohmatu, ka taſ
 pahrs wehl naw ihſti zeeti ſalaulahſ.

Tâ nu ſchee laudiſ ar mutti gan pee ſawa peſti-
 taja un pee winna draudſes ſwehtcem ceſtahdijumeem

turrahš; un to Rungu ar sawahm luhpahm gan gohda. Bet winnu firbis irr tablu no winna nohst (Matt. 15, 8.) un arweenu pee wezsaš elku kalposchanas, pee cerasaš mahnu un blehnu tizzibas turrahš. —

Kaut juhš nu atsihtu, mihli Latweeschi, ka wiffi tahdi mahnu tizzigi ne ween apfmeijami, bet arridsan gauschi noschehlojami; tapehz ka tee paschi wiffu labbumu un swehtibu, wiffu sawu laizigu un muhschigu labflahschanu isphosti! Kaut juhš eesahktu tizzeht, ka laifam wiffa mahnu tizziba irr slihta un no kristita zilweka firbš ismettama un saudejama, tapehz ka winnas augli til neganti, slikti, puüfschi! — Un kahdi winnas augli irraid? — Schee irr winnas augli, ka mahnu tizzigi to swehtu Deewa gaischumu eenihst, fas zur Jesu Kristu pasaulē atspihdejis, un labbat' sawâ wezâ tumfibâ paleek apflihzinati. Winni kristigu mahzibu ne peeneum, tapehz ka ta winnus aprahj par winnu netizibu. Swehti Deewa hausli winnu prahtam ne patihk; jo patš pirmais teem peefohdina: „teu ne buhš zittus sweschus deewus turreht preeksch mannim.“ — Bet schee teem deewem un elkeem ne grihb atfazzihst, furreem no behrnu kahjahm irr eesahkufchi tizzeht, no furreem swehtibu un paligu gaidihst mahzijschees, fâ arridsan tehwi un tehwu tehwi us teem irr palahwuschees. — Kristus swehtais ewangeliumš winneem irr par gefibu un peedaufschanu, jo tas winnus ar dsihweem un spehziigem wahrdeem flubbina, elka-deewam wairs ne kalpohst, tapehz, ka tas irr ne neeka eeksch pasaulēs. — Bet scheem irr prahtš, lihbs kappa deenai sawus mahnus un sinnamas blehnaš ne pamest, fo winni irr

eefahkufchi zeeniht. — Winni Deewa kalpus turr par farweem prettineekeem; jo tee swehtâ weetâ winnu blehnu tizzibu aprahj; un kad winnu pasleppenâs blehnâs dabbu sîmaht, tad wehl zaur mahzitaju kaunâ un strahpe jazeesch.

Nu fakkait, mihli, woi tahdi par sawu mahnu tizzibu naw gauschi noschelojami? — Tâpatt jau dau-dseem juhsu starpâ irr deesgan gruhtha dsihwofchana; zaur to jo gruhtha, ka par garrigeem preekeem, par dwehseles lihgsinibu un meeru neko ne-atjehds; — par to jo behdiga, ka tee, tumfiba staidadami un netizziba dsihwodami sawas firdis gauschi apgruhntina un dwehseles sagahna. — Kaut teem tizziba buhtu, tad tee, ka mihli behrni us mihlu Tehwu drohschi un pastahwigi warretu palautees un paschâ gruhthâ dsihwê, paschâ tumfichâ behdu nakti wissu sawu suhdifchana us winnu mest, un eefsch ta Kunga allaschin preezatees un fazzih: „ja Deewâ ar mums, kas warr buht pretti mums (Deem. 8, 32.)?“ — Wet, Deewam schel! — mahnu tizziba winnu prahtâ irr eefaknojupees un irr paehmufi wissu drohschibu un wissus garrigus preekus no winnu firdim, un tohs irr darrijust bailigus, ismissuschus, netizzigus! — „Kaut teem tizziba buhtu, tad tee ne flibbotu abbejâs puffes, daschureisi Deewam pakkeedami, daschureisi Baalam jeh elkadeewam (1 Kehn. 18, 21.)?“ — un ne listohs tik lehti peewiltees, meefas prahta eefahroſchanahm un laumu zilwefu kahrinaschanahm paklausih. Kaut teem tizziba buhtu, tad tee „to pateesibu saprastu, un ta pateesiba tohs atfwabbinatu (Zahn. 8, 32.)“. Tee zaur to Dec-

wa dehlu teescham buhtu swabbadi, fa teem grehku un elku kalposchanas juhgs ne buhtu janefs; un winni, fa ihsteni swabbadneeki allaschin buhtu drohschi, lihgsmi, un garrâ preezigi un pateesibâ un taisnibâ pastahwigi. **Bet, Deewam schehl!** — mahnu tizziba winnu fir-dis mahjo, tapehz tee mahnus un neekus wairak bihstahs ne fa Deewu, zilwekeem wairak klausa ne fa Deewam, un ar elku un grehku kalposchanu sewim ikdeenas gruhstaku juhgu uskrauj. — **Alf, faut zilwekeem tizziba buhtu;** tad tee sawâs grehku bailës pee Kristus, ta grehzineeku pestitaja, atweeglinaschanu mekletu sawahm dwehselehm un arri atrastu; jo Winna jauki preezas wahrdi un winna ne- isfaktoht leela mihlestiba buhtu winnu fir-schu celihgsmoschana; zaur Kristus zeeschanu un mireschanu winni sinnatu sawus grehkus isdeldetus; un „itt fa Kristus irr usmohdinahts no mirroneem zaur ta Tehwa gohdibu, ta arri winna tizzigi laudis, no grehku nahwes peezeeldamees, dsihwibas atjaunaschanâ staigatu (Reem. 6, 4.).“ — **Bet, Deewam schehl!** — mahnu tizziba winnu fir-dis un prahtu irr pahrnehmusi; tapehz tee paschi sawus grehkus ne- atsihst un nesaproht, par fo teem pestitaja un atgreeschanas no grehkeem waijagohht. — Zaur mahnu tizzibu „winnu fir-dis irr tappuschas beesas un ar ausim tee irr pakurli un sawas azzis irr aisbarrijuschu, fa tee ar azzim ne reds, neds ar ausim dsird, neds fir-di saproht un ne- atgreeschahs, fa tas Kungs tohs dsseedinatu (Matt. 13, 15.).“

Uhdohmajeet, fahdâ dsikkâ, besdibbenigâ pasuschana mahnu tizzigeem ja- eekriht. — **Kad apgrehkoju=**

fchees, tad ne gribb atsiht, ka „no paschu firdim irr nahkuschas launas dohmas, flepkawibas, laulibas pahrkahypschanas, mauzibas, sahdsibas, nepateefas leezibas un saimoschanas (Matt. 15, 19).“ Tad ne gribb tizzcht: „ka ikweens teek fahrdinahts no sawas paschas eegribbeschanas. Un kad eekahroschana irr eenehmusees, tad ta grehku dsemde (Zehk. 1, 14. 15).“

— Bet wissu wainu no sewis nogreesdami salka, ka wels tohs fahrdinajis; launais teem effoht peesittees, ka teem to bij darriht. — Tee teescham sawa tumfibâ ne sinna, ka swehtais Jahnis mahza: „us to Deewa dehls irr atspihdejis, ka winsch wella darbus isahrditu (1 Jahn. 3, 8).“ un ka swehtais apustulis Zehkobs skubbina: „padohdeetes Deewam, stahweet wellam pretti, tad tas no jumis behgs (Zehk. 4, 7).“ — Woi nu tahdi, ne gribbedami sew paschus par wainigeem atsiht, sawus noscegumus noschellohs ar tik pasemmigu prahntu un ar tik swehtu, deewischfigu noskumschannu, ka schelastibu warrehs atrast? Woi tahdi ar stipru zihnischannu dsihsees, sawu meesu ar wissahm kahribahm un eekahroschanahm krusâ fist un jo prohiant wairs ne grehloht? — Woi tahdi zeeti, ne-atgreesigi pestischannu un grehku peedohschannu warrehs dabbuht? — Ne warrehs! Jo Deewa raksti us teem salka; „tu, pehz tawas zeetas un ne-atgreesstas firds pascham safrahjees par mantu to dusnibu us to deenu tahs dusnibas un parahdischanas tahs taisnas Deewa sohdbas (Reem. 2, 5.) — Kad Deews sawus behrnus ar gruh-tibahm un behdahm peemefle, pahrmahzidams un us atgreeschannu no grehkeem skubbinadams, tad jau laikam

mahnu tizzigi scho Deewa pahrnahrzifchanu ne-atfihß un ne-atgreesifseß; jo wiini sawâ tumschâ prahâ dohma, fa laikam kruffs un nelaimo no launu zilweku flaudibas un lahsteem, no launeem garreem un burschanas zettahß. Lahdi paschi tumschi un netizzigi paliks, fahdi bijufchi un weh' niknaki apgrehkoseß, ar mahneem un blehnahm luhkodami nelaimi nogreest. Es falku, wehl flimmaki apgrehkoseß; jo wiini sawas firdis un ar saweem darbeem to weenigu, dsihwu Deewu saimo, to Kungu Jesu un wiina mahzibu nizzina, us elkadeeweem un mahneem palaudamees un zittus glahbejus mekledami fa ween to weenigu. Wiini wehl grubtaki apgrehkoseß, mirruschus un wiinu swehtas duffeschanas weetas apfmeedami un ar dsihweem bahrdamees un lahdedamees. — Un kad feheligais debbesu tehws tohs aizina pee Jesus swehtu waffarinu, fa teem huß atgreessteß no sawa zetta un dsihwoht; un kad tizzigas dwehseles pee fa pestifchanas altara leelu atweeglinafchanu un pestifchanu dabbu, tad tur mahnu tizzigi sew pascheem sohdu ween ehd un dserr, fa pestitaja mihlestibu un wiina affini semm kahjahm mihdami un Kristu par grehku kalpu turredami, kas launa darritajam wezzus grehkus peedohdoht, lai atkal jo drohschaki jaunus parradus warretu taifih. — La mahnutizzigi sawas dwehseles ar niknakeem grehkeem ween apgrubtina un dsittakâ pasufchanâ eewedd.

Lapatt arri sawu laizigu dsihwofchanu darra grubtu un gauschi behdigu; laimi par nelaimi pahrwehersch, Deewa swehtibu no mahjas isdsenn, sawu un tumakaja labflahfchanu pasaude. — Kad tizzigas dwehseles,

laizigās behdās un grūhtibas, baddu un trūhtumu, wahjibas un sahpes ar pašemmīgu prahtu un ar pazee-
 ſchanu paneff, ſawaš apbehdinatas ſirdiſ ar Kriſtus
 ewangeliumu preezinadamas un dwehſeles nemeeru un
 bailibu ar Deewa luhgſchanu apkluffinadamas, tad
 nahnū tizzigi ar ſawahm blehnahm tahtaf' ween no
 Deewa atkahpjahš. Winni behdu laikā ne warr repre-
 zinatees ar to jauku Deewa apſohliſchanu: „Eš tew
 ne-atſtahſchu, nedš tew pamettiſchu (Ebr. 13, 5.);“
 jo winni paſchi ſawu Deewu un glahbeju irr atſtahjuſchi
 un pamettuſchi. Tas ſwehtais Deewa meers, kaš tiz-
 zigā ſirdi walda, no mahnu tizzigās ſirdš behgdams
 behg un ne warr winnā peemestees; bet bailibas un
 nemeers, weltigās bihjaſchanas un drebbeſchanas ween
 eekſch taš mahjo. — Un kad waižajam: „kur irr wai-
 di? kur irr bahrſchana? kur irr ſchkeſchana? kur irr
 ſarkanas azzis (Sahl. f. w. 23, 29.)?“ — tad ja-
 atbild: pee mahnu tizzigeem, kaš to Kungu ne pa-
 ſišt un tapehž no neekeem un mahneem, no lahdeſcha-
 nas un burſchanas bihſtahs. Tee ar paſcheem tuweem
 raddeem jo deenas niſnaki ſanihſtahs, ar kaimineem
 barrahš un lahdaš, ar mahjaš peederrigeem, pee wee-
 nas maiſeš dſihwodami, lammajahš un kaujahš; jo
 kad launums peefittees, tad taš no winnu ſkaidibas
 un lahſteem effoht. — Un kad waižajam: kurra mahja
 drihſaf' eet pohtā? kurru dſihwoſchana ahtraki iſgaišt?
 — kurri beš augleem un beš ſwehtibas ſtrahda? —
 tad ja-atbild: mahnu tizzigi, kaš pee ſihneekeem,
 burwjeem un pee uppureſchanas weefahm apkahrt wa-
 ſadamees, ſawu laiku un naudu par wolti iſſchkehrſch,

wiſſ = waijadſigu darbu aiſkawe, mahju ne = apfohpi un ſkaldé eekriht! Redſeet, kà winni zaur blehnu tiz- zibu pohſtâ un nelaimé eekriht! Kad dohma, kà lohpi, ſirgi apburti, tad wairs labbi ne = apfohpi un zaur ne = fohipschanu lohpi nihkſt un ſprahgſt. — Kad dohma, kà tihrumi un dahſi ſihkuſ augluſ dohd par to, kà kai- miſch woi nolahdejiſ, woi noſkaudiſ, woi atſehjiſ, woi uſſehjiſ, tad jau wairs ne = apſtrahda glihti un gohdigi; tad wiſſu darbu apnikkuſchi darra; un kahdſ darbſ, tahdi augli! — Un kad jautajam: kurrâ walſtſ irr tumſchaka, wairak palaiſta, leelgalwiga un nepa- klauiſiga, negantibâ un beſſeewigâ buhſtanâ eelaidu- ſeſ? — tad ja = atbild: ta walſtſ, kurrâſ waldineeki, teefaswihri un wezzaki paſchi irr tumſchi un mahnu tizzigi zilweki. Jo tahdi pagasta preekſchneeki lauſchu apſkaldſchanaſ un negantibaſ ne drihkſt apraht un ſohdiht, no winnu lahſteem bihdameeſ. Winni reſ- galwigeem un blehſcheem waklu lauj, tumſibaſ darbuſ darriht, kà patihk, teefu apſmeet un waldifchanaſ un likkumeem pretti turreteeſ; lai no winneem launumiſ ween ne mettahſ. Winni ſihlneezeſ un burwjuſ ne drihkſt aiſtikt; winnu behrnus ne drihkſt uſ ſohlu dſiht; jo paſcheem ſchaulchalâſ uſeet, kad winnu eeſpehſcha- nu un atreebſchanu pecminn. — Un kad jautajam: kurrâ zilweki irr kuhtraki, ſaweem brahleem un mah- fehni ar mihligu prahtu paligâ nahkt, kad ſchee behdâſ eekrittufchi, tad jaſakka: mahnu tizzigi. Kad kahdſ nabbadſinſch uſ zekka woi uſ lauka pehz paliga un glahb- ſchanaſ brehz un kleedſ, tad ſchee ne = eet, bihdameeſ, kà welſ tohſ tur buhſchoht nomaitaht. Un zil daſchſ

sawâ breefmibâ irr nobeidsees, zaur mahnu tizzigu zilweku neglahbschannu! — Kad pehrkons mahjâ eespehris un nabbaga, raudadama zilweka mahja un manta wiffa noslihtst, tad mahnu tizzigi ne pirkstu ne leef flahst pee dschschannas; jo tahdu ugguni ne drihtstocht dschst. — Kad flimmineeki us gultas waid un gauschas sahpes zeesch, tad mahnu tizzigi pee ahrstes paligu un sahles ne-eet mekleht; jo ta waina ar doktera sahlehm ne-effoht ahrstejama; ta effoht no burschannas, no skaugeem, no kapsehtas; ta ar sihlneeka spehku ween effoht aisdennama. Zik dascham nabbagam, kam waina bij pee lohzeleem, no tahm sahlehm, fo sihlneeze burdama un apwahrdodama uslehjust, tik neganta waina palikkusi, ka arri ismahzihts ahrste wairs ne warrejis palihdseht un kâ nabbagahm ar breefmigahm sahpehm bij jamirft! Zik daschs, kas karstama guttâ flimmoja, fliktats irr palizis un nomirris, sihlneeka apwahrdotu brandwihnu dschris! — Zik daschs nabbags wahjineeks grubtakâ flimmibâ irr wahrgojis un nobeidsees, kad aukstâ nakti kapsehtâ, pee awoteem un zittahm uppureschannas weetahm paligu meklejis!

Woi nu blehnu tizziba zilweka firbi naw kâ kaunuma sakne, no kurras nikni augli ween isaug, ar fo sew un zitteem laizigu un muhschigu laimi saude? Mahnu tizziba irr wainiga, ka mahja pakriht, ka zilweku dschwoschana isgaisf, ka namis us nanimu grubst un ka paschi un behrnini to schauru dschwibas zellinu ne-atrohd, kas eeksch ihstenas tizzibas eesahkams un ar swehtu zihnischannu prett tumfibu un grehkeem nobeidfams. — Tapehz eesahzeet jelle sawu mahnu tizzibu atmeft,

firdsmihli Latweeschi; eesahzeet Kristus gaischumâ stai-
 gaht, kâ swehti gaismas behrni, tad tumfibas darbi
 juhsu starpâ drihs isjuddihš. Memmeetes, swehtôs
 Deewa rakstôs mekleht un ta Kunga wahrbus ar ap-
 dohmu lassihht un gohdigâ firdi paglabbaht; lai Deewa
 pateesiba juhs atswabbina no mahnu tizzibas un elku
 kalposchanas; un lai Kristus swehtais gaischums us
 wisseem juhsu zekteem spihd, kamehr dschwoseet un kad
 nomirsect. Peenemmeet ar labprahtigu garru wissu
 labbu un mihligu pamahzischanu, ar ko juhsu mahzi-
 taji un waddataji dsennahš, juhs par tizzigeem Deewa
 behrneem fataisihht un juhsu dwehseles apstaidroht un
 juhsu kahjas us meera zekteem greeft. — Ne turraitees
 pretti, kad Deewa eezelti draudsu apgahdataji no firds
 puhlejahš, juhsu behrninus skohlâs labbi pamahzihht
 un pee muhschigas dschwoschanas gaischumu peewest,
 ka jel tee jauni Deewa stahdini tai Deewa dahrsâ par
 labbeem, augligeem kohkeem usaugtu. — Un luhdseet,
 luhdseet Deewu bes mitteschanas, mohdrigi par sa-
 wahn dwehselehm buhdami, ka juhs kahrdinaschanâ
 ne-eekrihtat; ka juhs ar Deewa saimoschanu un ar ne-
 tizzibu ne sagahnaitees, kad juhs kahdâ gruhdâ behdu
 laikâ buhtu eedohmajuschu, pee kahda zitta atweeglina-
 schanu mekleht, kâ ween pee ta drauga un glahbeja,
 kas irr sazjijis: „nahzeet schurp pee manni, wissi, kas
 juhs effat gruhdtsirdigi un apbehdinati; es juhs gribbu
 atweeglinaht (Matt. 11, 28.).“ — Ar karsu, pa-
 semmigu luhgschanu luhdseetees swehta garra spehku
 un swehtischanu, ka juhs paschi allaschin ar staidraku
 prahtu pehz Deewa walstibu un wiannas taisnibu war-

rat dsihtees un arri tahs diwehseles peewest, fo Deewš
 jumš irr pawehlejis mahziht un audsinaht un par fur=
 rahm teesš deenâ atbildeschana buhs jadohd. — Luh=
 dseet allaschin ar firsnigu ilgoschann: tà, kâ wissi, kas
 ta Kunga Kristus atspihdeschanu mihto wehledami weh=
 lejahš un luhgdami luhdsahš: „Kungs, lai nahš,
 lai nahš tawa walstiba!“

— II —

